

magazyn

SŁOWO
SŁUCHU

PISMO CODZIENNE

KIELCE - RADOM 20 GRUDNIA 1991 R. NR 1687 (12798)

NAKLAD: 130.000 ROK XLIII CENA 1200 ZŁ

NIE ZAWSZE MUSI BYĆ
KAWIÓR

rys. Kordeusz

fot. Andrzej Pęczalski

fot. Andrzej Pęczalski

Gustaw Herling-Grudziński o Kielcach
patrz strona 9

W świątecznym „Magazynie”

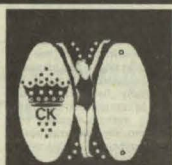
„Kiedy zgwałcona przez nauczyciela dziewczyna przybiegła z placem do domu, rodzice zażądali od gwałciiciela ośmiu kóz. Gwałt - gwałtem, a tyle zwierząt dla biedaka, to majątek” - pisze Jadwiga Karolczak w swojej opowieści pt. „Muraduka - po co się spieszysz?”.

Barbara Koś przedstawia historię przyjaźni katolickiego księdza i Izraelity;

Martyna Głębocka rozmawia z matką i babcią o potwornej zbrodni;

Krzysztof Zmudzin opowiada o zakładzie karnym w Żytkowicach koło Radomia;

Grzegorz Sajor barwnie i kolorowo (zdjęcia) przedstawia kulisy telewizyjnego „Polskiego ZOO”. Będą felietony, wywiady, ciekawostki i...

Najwyższy czas aby najpiękniejszą Polką została kielczanka. Tym bardziej, że półfinał konkursu na Miss Polski '92 odbywa się właśnie w Kielcach - stosowna umowa między Młodzieżowym Centrum Kultury a „Misslandem” jest już gotowa i łąka dzień zostanie podpisana. Kielczankom będzie różnie, dopóki własnej publiczności być może pomoże wprowadzić kilka naszych reprezentantów do finału w Sopocie.

Ładne, zgrabne dziewczyny w wieku od 18 do 24 lat (nastolatki od 16 do 18) - dajcie się namówić swoim chłopcom, rodzinie, znajomym. Zgłaszajcie się do organizatorów wyborów Miss Ziemi Kieleckiej 92 i Miss Ziemi Kieleckiej Nastolatki 92 ul. ALMA-ARTU, ul. Świebiewicza 76 (IV piętro), tel. 24-124, 66-05-93 lub MCK ul. Słowackiego 23, tel. 473-40 w Kielcach.

Dotychczas wybrane „misski” - Małgorzata Grudzień, Mirosława Kufka, Monika Łazowska, Małgorzata Chrzastowska i Anna Skuratowicz - też się wahały ale dały się namówić i dziś mówią - warto było! Przeczytajcie o tym w najbliższych wydaniach „Słowa”. Jutro przedstawimy „Miss Nastolatki 91” Monikę Rybkę. (kk)

KONKURS

W ŚWIĄTECZNYM „MAGAZYNIE”
mamy dla naszych Czytelników
50 milionów
złotych
każdy ma szansę wygrać
100 tys. złotych

i wziąć udział w losowaniu 30 milionów

Kup świąteczny „Magazyn”

Sto lat temu Świątokrzyskie słynęło ze zbrodnic.
Dzisiaj natomiast - z kłusownictwa.

Huk z obrzynka

RYSZARD BISKUP

Las zawsze najpiękniej chronił, a później żywił. Nieprzebrane bogactwo kryje się w ostępach zaraz za ostatnimi domostwami Pogorzeli, Zalesia, Widelek, Orłowa, Sukowa, Szalasów, Wołowa, Placzkowa. Tam, gdzie dzisiaj kryje się jeszcze po borach dziki zwierzę, gdzie kuszaczka męska przegrywa, gdzie smak tropienia i pogoni słychać nocami straszyły obrzydliwie. Nocą na żer wychodzą sarny i dziki, a na zbrojnicie polowanie - kłusownicy.

W kieleckich wioskach złodziejskie w tajemniczość przechodził z ojca na syna. Dziadek przekazuje wnukowi podstawę, zakazane prawem normy. Równocześnie

nie z młkiem wysysana jest tajemna wiedza o rozpoznawaniu leśnych tropów, o szlakach, jakimi podążają do ruczajów płochliwe zwierzęta, o zagubionych w gęstzinie leśnych polanach, pastwiskach. A wreszcie o zwycięstwach łosi, danieli, dzików. Z wiekiem podstawowa edukacja poszerzana jest o kolejne rozdziały tajemniczenia. Kiedyś w każdej wiosce żył przynajmniej jeden kłusownik. Dzisiaj plaga nielegalnych polowań stała się powszechna. Kto żyw wyrusza do lasu po mięso, po skórę, po myśliwskie trofea.

(dokończenie na str. 5)

Przedsiębiorstwo Wschodni Bank Cukrownictwa
Produkcyjno-Usługowe O/Ostrowiec

„MEX”

oferują:

LEASING - SPRZEDAŻ RATALNA

- magnetowidy, odtwarzacze, telewizory,
- sprzęt gospodarstwa domowego,
- meble.

Wpłata - 20 % oraz 8 miesięcznych rat. Nie wymagamy poręczycieli!

Informacja oraz sprzedaż Pawilon Handlowy

Ostrowiec Św. ul. 16 Stycznia 12, tel. 270-36, w godz. 10-18.

Kłopot MEX MUSIC LAND ul. Polna 27, tel. 242-26, w godz. 9.30-17.30.

78000

- Rozmowy Balcerowicza z Jęlcynem i Gajdarem
- Prezydent Rosji odwiedzi nasz kraj

Polska – Rosja

Bardzo się cieszę, że przychylili się pan do mojej prośby i zechcieli przyjechać do Moskwy, aby poznać Rosję w wyjeździe z tej dyktando zapadł wreszcie na przewidywanie rybakich i rybich rozmów. Tymi słowami prezydent Rosji Boris Jęlcyn odwiedził wicepremiera Leszka Balcerowicza, który w środę, na zaproszenie rządu rosyjskiego, złożył krótką wizytę roboczą w Moskwie.

Rozmowa Jęlcyna z Balcerowiczem trwała dłużej niż przewidywano – ponad godzinę – i toczyła się na placu Starym, w siedzibie Komitetu Centralnego KPZR, w tym samym budynku, w którym jako sekretarz generalny KC KPZR urzędował do niedawna Michaił Gorbaczow. „Dziś znalazł tam siedzący rząd Rosji, na którego czele stoi prezydent Jęlcyn.

Balcerowicz przekazał Jęlcynowi najłepsze życzenia i i powitania od

prezydenta RP Lecha Wałęsy, a także – w jego imieniu – ponowił zaproszenie dla prezydenta Rosji do zwołania wizyty w Polsce. Jęlcyn poinformował, że chciałby odwiedzić nasz kraj w I kwartale 1992 r. Wicepremier Balcerowicz wyraził też przychylność Jęlcynowi list od Lecha Wałęsy, stanowiący odpowiedź na list wysłany przez Borisa Jęlcyna 7 listopada br.

Kaj poinformował Leszka Balcerowicza, Boris Jęlcyn wyraził zaintereso-

wanie zawarciem traktatu, który regulowałby całokształt stosunków między Polską a Rosją. Obaj mówili także o problemie wycofania wojsk radzieckich z Polski. Jak oznajmił wicepremier Balcerowicz, naszym partnerem w dalszych negocjacjach w tej sprawie będzie strona rosyjska.

Ważne miejsce w rozmowie zajęły też sprawy polsko-rosyjskiej współpracy handlowo-gospodarczej. Według Leszka Balcerowicza, strony poczyniły poważny krok w kierunku dwustronnej współpracy w przyszłym roku dwustronnej wymiany handlowej.

Problemy dwustronnej współpracy gospodarczej i wymiany handlowej były również tematem blisko 3-godzinnej rozmowy Leszka Balcerowicza z wicepremierem Rosji Jegorem Gajdarem.

Na Wschodzie

Baker zakończył podróż

Pobytem w Kijowie sekretarz stanu USA James Baker zakończył wczoraj swoją wizytę w Rosji, Kirgistanie, Kazachstanie, Białorusi i na Ukrainie. Spotkał się z przywódcami tych republik oraz Michaiłem Gorbaczowem, ministrem stosunków z zagranicą ZSRR Eduardem Szewardnadze i ministrem obrony Jewgienijem Szapostnikowem.

Reuter pisał wczoraj, że James Baker dał wyraźną wskazówkę, iż Waszyngton wkrótce uzna Ukrainę jako niepodległe państwo po uzyskaniu zadowalających zapewnień odnośnie jej polityki w dziedzinie broni jądrowej. Cztery republiki radzieckie posiadające na swych terytoriach broń nuklearną, obiecały spełnić warunki USA w sprawie uzyskania uznaania dyplomatycznego przez Wa-

szington i podczas rozmów z Jamesem Bakerem zwrócił się o uznanie im bezpośredniej pomocy. Pijętkowa podróż sekretarza stanu przez rozpadać się Związek Radziecki wykazała, że republiki prowadzą obecnie własną politykę zagraniczną – co było do niedawna zarezerwowane dla centralnego rządu Michaiła Gorbaczowa. Prezydent Ukrainy Leonid Krawczuk obcałując broń nuklearną z terytorium republiki do roku 2000. Krawczuk oraz przywódcy Białorusi, Rosji i Kazachstanu zapowiedzieli również o swym zaangażowaniu na rzecz pozostawania praw człowieka i reform rynkowych – co stanowi główny warunek dyplomatycznego uznania przez USA.

(PAP)

Wyjechało 5 tys. radzieckich żołnierzy

Od początku kwietnia do końca listopada br. Polskę opuściło 4387 żołnierzy Północnej Grupy Wojsk Radzieckich, a wraz z nimi – 186 czołgów i wozów bojowych, 2109 samochodów oraz ok. 60 tys. ton środków zabezpieczenia materiałowego i technicznego – poinformował gen. brg. Zdzisław Ostrowski, pełnomocnik rządu RP ds. pobytu wojsk radzieckich w Polsce.

Od wyjeżdżających jednostek przejęto 100 obiektów kubatorskich oraz 35 tys. ha gruntów.

Armia Radziecka całkowicie opuściła dwa garnizony – Janówką Zagatną w woj. zielonogórskim

oraz Świdnicę. Od początku br. Północna Grupa Wojsk Radzieckich zwolniła 12 garnizonów.

W listopadzie br. z Polski w 109 transportach zaopatrzeniowych, których wykorzystano 742 wagony, wywieziono ponad 9 tys. ton środków materiałowo-technicznych. Stanowi to 95 proc. zgłoszonego planu.

W tym miesiącu nie planowano transportów operacyjnych, którymi wyszczepiają nasz kraj żołnierze i sprzęt bojowy wojsk radzieckich. Odcyłał natomiast 43 samoloty. W ramach transzitu z Niemiec do ZSRR przez obszar Polski przejechały w listopadzie 3 transporty operacyjne (na 62 wagonach) i 27 transportów zaopatrzeniowych (na 149 wagonach). Stanowiło to odpowiednio – 20 i 15 proc. założonych planów.

(PAP)

Jęlcyn udał się do Włoch

Prezydent Rosji Boris Jęlcyn udał się wczoraj rano z dwudniową wizytą oficjalną do Włoch na zaproszenie prezydenta Francisa Cossiga. W trakcie pobytu zostanie przyjęty na audiencji przez papieża Jana Pawła II.

Przewiduje się podpisanie układu włosko-rosyjskiego o ogólnych zasadach stosunków między obu krajami, dokumentu o współpracy handlowej i porozumienia konsularnego. Jęlcyn przeprowadzi rozmowy z prezydentem Francesco Cossiga, premierem Giulio Andreottim i ministrem spraw zagranicznych Gannim de Michelisem. Prezydent Rosji wyłoży przemówienie w Senacie i spotka się z przedstawicielami kół gospodarczych.

Z nożem do kobiet

Oficer dyżurny kieleckiej Komendy Wojewódzkiej Policji, podkomisarz Krzysztof Kubiś za notował w ciągu 24 godzin kilkanaście różnych rodzajów przestępstw. Oto m.in. w Skarżysku-Kamiennym przy ul. Armii Ludowej, 18 bm. o godzinie 18 wstrząsnęło nagle do mieszkańca dwóch nieznanymi mężczyzn. Groźąc no-

żem obezwładnili i powiązali oni Zdzisława K. i Ewę M., którym następnie skradli złotą biżuterię oraz inne wartościowe przedmioty.

Do tragicznego zdarzenia doszło 18 bm. w Jędrzejowie. Z nie znanych dotychczas powodów popełnił samobójstwo 36-letni Zbigniew Ch.

(J.K.)

Elita idzie za kratki

16 grudnia prokurator rejonowy w Radomiu zastosował areszt tymczasowy wobec Leszka C. i Grzegorza K. Zatrzymanym zarzuca się dokonanie wielu wa-

man i kradzieży na terenie całej Polski, w wyniku których zabrali mienie o łącznej wartości nie mniejszej niż 526 mln zł. Policja zajęła majątek aresztowanych, który oszacowano na 700 mln.

Uważa się, że aresztowani należą do złodziejskiej elity zawodowców. Pieniądze „zarobili” na włamaniach zamierzli ulokować w legalnych interesach.

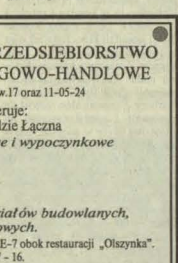
Trwają czynności zmierzające do wykrycia pozostałych sprawców przestępstw.

(eu)

„Cinquecento“ w Kielcach

Wczoraj rano na kielecki deptak zajeżdżał nowiutki „jeszcze ciepły”, czarny „fiat - cinquecento”. Momentalnie wzbudził olbrzymie zainteresowanie przechodniów, w większości zachwycenych nowym polskim „małym”. Przyjechał nim właściciel firm „SOL” w Dąbrowie k. Kielc – jeden z trzech, obok „Polmozybu” i „Recaru”, dealerów, którzy uzyskali wyłączność na sprzedaż „cinquecento”. Prawdopodobnie nastąpiło już wkrótce, na razie tylko za obciążenie FSM. Kielczanie mówili, że 59 miliona zł za to sympatyczne auto to zbyt drogo. Wrażenia z jazdy próbnej, opinie i inne szczegóły w jutrzejszym „Słowie”.

Na zdjęciu: „cinquecento” na pl. Zamkowym w Kielcach. Za nim – starszysek „fiat 126p”. (kk)

Lasek Buloński zamknięty nocą

Prepekt policji paryskiej Pierre Verhugne nosi się z zamiarem zamknięcia nocą słynnego Lasu Bulońskiego na zachodnich korytarzach wioły. Lasek ten – walczywie park z wysafitowanymi alejkami – to główne w Paryżu centrum prostej nocy. Wywrotkowe badania medyczne powoływały na stwierdzenie, że 50 proc. porażonych tam prostytutek jest chorych na AIDS. Oblicza się, że każdego nocy załatwiają one co najmniej 10 klientów. Francuskie władze sanitarne są walczywie bezsilne i nie widzą skutecznego sposobu powstrzymania tej groźnej epidemii.

Sprostawanie

We wczorajszym informacji pt. „Lekarze do nocy, sanitarii do demobilu” podaliśmy błędnie, iż akcja protestacyjna w radomskiej WKTS trwa od 11 października. Powinno być od 11 grudnia. Praszamy. – EWA URBANSKA

EKSPRESOWE

ZAMIECENIE 2 mieszkani w Warszawie na jedno w Warszawie. Kielce 556-13, 31-60-10.

SPRZEDAM silnik, skrzynię biegów, koła do „Jasy”. Ostrowiec, tel. 534-26-7853/6

SPRZEDAM „BMW 518” (1984). Busko, tel. 25-28-185/6

TANIO sprzedam kompletne skrzynie wypożyczalnic, różne kolory. Jędrzyna 44a k. Łagów. 105153/g

M-5 DO WYNAJĘCIA. Dm szeregowy stan surowy sprzedam. Ostrowiec, 201-33. 10138/1

AGAT PRZEDSIĘBIORSTWO

BUDOWLANO-ULUGOWO-HANDLOWE

Tel. 420-01-05 w.17 oraz 11-05-24

oferuje:

w Zakładzie Łączna

- meble pokojowe, biurowe i wypożyczynkowe

- meble na zamówienie

- stolarkę budowlaną

- zabudowę wnętrz

- boazerie

- hurtową sprzedaż materiałów budowlanych,

plyt i akcesoriów meblowych.

Zakład zlokalizowany przy trasie E-7 obok restauracji „Olszynki”.

Zapraszamy codziennie w godz. 7 - 16.

104779/g

PPiM promont

PROWADZIMY AUTORYZOWANĄ DYSTRYBUCJĘ I SERWIS

RANK XEROX

Oferujemy: kserokopiarki, faxy,

maszyny do pisania, drukarki laserowe,

materiały eksploatacyjne, papier ksero i folie.

Zapewniamy serwis gwarancyjny i pogwarancyjny.

Odbiór natychmiastowy.

Kielce, ul. Targowa 18

tel. 430-96, fax 484-21

tel. 0612253

3344

Nowe gry i zabawy ludu polskiego

* Adam Sengebusch, najmłodszy (22 lata) poseł obecnej kadencji, domagał się natychmiastowego przywrócenia Konstytucji z 1934 roku. Nie wiedział, że przedwywala ona dla posłów dolny limit wieku, wynoszący 24 lata.

* W ubiegłym roku policja w różnych częściach Polski zarekwirowała 772 skutki (miedzy innymi 100 karabinów i 156 samopalmów) oraz 24 kilogramy materiałów wybuchowych.

* W tym samym czasie, gdy w Domu Dziecka w Policach zaistniały duże finansowe kłopoty i brakuje nawet na jedzenie dla kilkudziesięciu dzieci, burmistrz tego miasta przeznaczył sto milionów złotych na budowę kościoła – do nosi! „Gazeta Doroska”.

* Szantażysta, który zagroził, że wyświeci w powie-terze toruński „Ełanę” jeżeli nie otrzyma 250 milionów złotych, po ujęciu przez policję wyznał, że pieniądze były mu potrzebne na kupno samochodu.

* W Dąbrowie Wielkiej (Śieradzie) instruktor prowadzący własną szkołę jazdy, podczas udzielania lekcji był tak pijany, że jadąc szkolonym „maluchem” prawą stroną drogi, uderzył w drzewo, które rośnie akurat po tej lewej stronie.

* Siedemnaścioletni z Bielawy, który niedawno otrzymał w wyniku transplantacji nowe, cudze serce, wciąż uitał w napadzie na starszą kobietę. Wraz z kumpelom obczelwili staruszkę gazem i zabrali jej torbę z pieniędzmi.

* Na jednę z wrocławskich kafejnic przyklejono kartkę informującą m.in. że pani taka i taka (tu nazwisko i adres): „Udziała pomocą dla panów bezdomnych. Poczęstujcie ich napko i!d. Obdarujcie uczciwami i naszy Kochać... Wszystko to zrobi za skromno opłatą, albo za darmo też... Pani starsza a atrakcyjna emeryka potrzebuje panów... Przeszkolona sanatoryjnie. Cieszący się opinio. Wdowa ale Kochankami nie gardzi i stależszka, bo ciężko samej żyć i jeszcze dzieciom iwasz kam pomóc musi”. (ssa)

CO JEST GÓRĄ CHŁEB DLA... DLA NIE?

rys. M. Duleba

Granda w cieniu krzyży

KRYSZTOF ŻMUDZIN

Wizytówka kierownika

Na dobry początek Stanisław P., kierownik cmentarza przy ulicy Limanowskiego w Radomiu, okazuje legitymację: Opiekuna Miejsce Pamięci Narodowej, Złoty Medal! Rok 1989. Mówi: postawiliśmy pomnik Ofiar Katynia, do którego społeczeństwo nie dołożyło nawet złotówki. Wyremontowaliśmy łącznicę czterdziści trzy grobowce. Same zabylki! Tak jest!

Wizytówka cmentarza

Cmentarz przy ulicy Limanowskiego składa się z części starej i nowej. Nowy cmentarz to skupisko lastrikowych bunkrów, podobnych do siebie krowy w kropkę. Cmentarz stary jest pełen pamiętek przeszłości. Stoją tu okazałe grobowce z nazwiskami ludzi dla miasta zasłużonych. Są groby żołnierskie. Cmentarz nowy nie greszy urodą, stary – bardzo piękny! Był pochowany na starym cmentarzu to szczęście, dla rodziny zaś – powód do chwały. Ale pochówek na starym cmentarzu znaczy: problem. Stary cmentarz, jak zabylek, jest objęty ochroną i bez zgody konserwatora wojewódzkiego ani rusz! Nie wolno zerwać listka, nie można ścinać drzewa, nie mówię już o przebudowie czy likwidacji grobowca. W takich przypadkach wyciąga się paragrafy i bije ustawo o ochronie zabytków. Lecz papier swoje a życie swoje. Każdego roku na starym cmentarzu pojawiają się nowe lastrikowe budowle, zaczynam familiom przybywają do towarzysza nazwiska nadier pospolite. Jak się to dzieje? Ano – jak! Martwi milicja a żywe z żywym zawsze się dogada.

Powiadają, że na przyzrantomym wysypisku można czasem znaleźć ludzkie czaszki albo kości. Że zachodzi tu zastawiający związek: gdy na starym cmentarzu wyrasta nowy grób, prawdopodobnie zostanie znaleziona szczątków jest największe. Świadczy o to czyjeś nieostrożność lub zwyrodnienie niechujliwe. W kraju, gdzie zachodzi dla pracy nie był i!d. gzywno poczet cnot, jest to usprawiedliwienie.

Mafia ma się dobrze

Od lat mówi się w Radomiu o cmentarnej mafii. Ludzie wymieniają kilka nazwisk, w tym jedno

bardzo szacowne. Konkludując smętnie: jak im udowodnić? Mafia – według szanej informacji – posługuje się prostymi i skutecznymi sposobami. Dzięki temu wie, co w trawie piszczy. Ot, kładzie choćby na starym grobie zeschnięte kwiaty lub posypuje płytę śmieciami. Najlepiej w przeddzień Święta Zmarłych. Gdy nikt śmieci nie sprzątnie, znaczy – grób nie ma opiekuna. Można działać.

Grobowce i igryszka

Barbara Rytel-Grabowska była wnuczką Antoniego Ryty, pułkownika wojsk carskich. Rytlowie to rodzina wiele szacowna i dla Radomia zasłużona. Franciszek Rytel, inżynier i adwokat, prapradziad pani Barbary, był dobrym synem Kościola. Najego potrzeby były znaczne pieniądze. Epitafium Franciszka Rytya zdobiło ścianę u radomskich bernardyń, potem zostało z kościoła wyprawozdzone. Umieszczono je w przyklastycznym murze. Z tego powodu pani Barbara i jej mąż, Zbigniew Grabowski, czują żal. Z cmentarzem przy ulicy Limanowskiego łączą ich rodzinne groby i kolosalne osupienie: że miejsce wiecznego spoczynku jest areną tak przyziemnych igryszek.

Gdy opadają szczątki

Pułkownik Antoni Rytel zmarł w roku 1926. Pochowano go w ceglanym grobowcu przykrytym płytą z piaskowca. Plac, na którym stanął grobowiec wykupił na własność Roman Rytel, ojciec Barbary. Razem 12 koci, co stanowi 92 metry kwadratowe powierzchni. Zapisano to w księdze kancelarii cmentarza. Obok grobu Roman Rytel posadził klon. Były też dwa betonowe siedziska i ślupki z numerem. Z czasem w krypcie złożyło się ciało Władysława Jakubowskiego i Zofii Rytel, matki pani Barbary. Z czasem klon rozrósł się ogromnie i zaczął napierać na piaskową płytę w miejscu, gdzie spoczywała Zofia Rytel. Pani Barbara zwróciła się do Wydziału Architektury o zgodę na ścinanie drzewa. Przyszła odpowiedź odmowna: Na grób i drzewo to zabytki. Nie musiał! Pani Barbara przeniosła ciało matki do rodzinnego grobowca Grabowskich. Kiedy grobowiec otworzono, świadkom tegoż opadły szczątki.

Cudowne rozmnażanie trumien

Zamiast dwóch – jak zapisano w księgach – stało tam aż pięć trumien, w tym dwie trumienki dziecięce. Ówczesny kierownik cmentarza, obywatel W., nie tłumaczył się zbyt gęsto. „Te trzy się zabierz” – obświadczył. Ale nie zabrał i „dziki” trumny pozostały. Jakim cudem trafiły do grobowca Grabowskich? Na ten temat cmentarne annały milczą. Pewnie ktoś je tam przyniósł, bo trumna – nawet z najbardziej uduchowionymi szczątkami – nie potrumie.

„Osobliwie i paluszkami”

Pod koniec grudnia 1990 roku, pani Barbara udała się na grób dziadka Antoniego. Długo perobała oczym. Zamiast płyty z piaskowca ujrziała okazałe lastriko z imieniem. Dziadkowi Grabowskiemu płyta leżała obok historyczny klon – zniknął.

Następne dnia, wraz z mężem i córką, poszła do kierownika cmentarza. Usłyszeli: „Grobu nie zlikwidowaliśmy, został przesunięty, a wszystkie kości osobliwie wyławialiśmy paluszkami”. Kierownik nie miał jednak pojęcia, gdzie leży złożono.

Pani Barbara zaalarmowała Jacka Kapustę, ówczesnego wojewódzkiego konserwatora zabytków. Kapusta przyznał, że kierownik cmentarza zawinił i bezprawnie zlikwidował grobowiec. Obiecał, że wszystko wróci do stanu pierwotnego, czyli: lastriko zniknie, dziadkowy grób będzie tam, gdzie ma być. Mijały dni, nie działo się nic. Pisma pani Rytel pozostawały bez odpowiedzi, w międzyczasie zmienił się konserwator zabytków. Na bicie głosu w mur nie każdego stać. Sprawa trafiła do sądu.

Z gęby do gęby

Stanisław P. tłumaczy się tak: Przez długie lata grobowiec Antoniego Ryty stał bez opieki. Nikt nie wnosil opłat za sprzątnięcie. Przy grobie nie było ślupka z numerem. Księgi cmentarne licały 17 tomów, jak zatem mógł odnaleźć właścicieli?

W grudniu 1990 zgłosiła się do niego pani W., sprzątaczką cmentarną. Chciała gdzieś pochować kuzynka. Wpica dał jej to miejsce. Swiętowa, w oddolniejszej części grobu nie było żadnych szczątków.

ków. Ani jednej kości. Być może zapełniło je glebię podczas ekskumacji Zofii Rytel.

Kierownik pokazuje plan cmentarza. Wynika z niego, że grobowiec Antoniego Ryty znajduje się poza strefą ochrony konserwatorskiej. Skąd mógł wiedzieć, że to zabylek? Wypicie kłonu i przesunięcie płyty zlecił mu konserwator Kapusta. Ustnie.

Winni bolszewicy?

Barbara Rytel i jej mąż zgodnie twierdzą, że kierownik kłami. Grób dziadka odwiedzał często, mają też kwity opłat za sprzątnięcie. Dwa lata temu Zbigniew Grabowski rozmawiał z kierownikiem. Chciał uzyskać wzgląd do księgi Usłyszał: „Księgi nie ma, ukradł ją bolszewicy”.

– Pani! – krzyknął Grabowski – ja w siedemdziesiątym szóstym roku chowałem tutaj teściową. I księga była!

Wówczas kierownik odzyskał pamięć i dobił księgi z szafy. A Zbigniew Grabowski wyjaśnił mu dobitnie, kto jest właścicielem grobowca.

Zailewaciem z pogwałceniem

Czy grób Antoniego Ryty był zabytkiem? Opinia Ryszarda Kańskiego, wojewódzkiego konserwatora zabytków w Radomiu, nie pozostawia cienia wątpliwości. – Tak jest! Chroniony prawem zabytek.

Katki jest konserwatorem wojewódzkim od czerwca 1991. Siłą rzeczy nie mógł wydać zezwolenia na dokonanie zmian w obrębie tej kwatery. W dokumentach, które pozostawił poprzednik, też nie ma o tym słowa. Wedle konserwatora, kierownik cmentarza pogwałcił ustawo o ochronie zabytków. Wedle prokuratora – znieważzył także prochy i miejsce spoczynku Antoniego Ryty.

List do papieża

Konkluzja jest gniewna. Zbigniew Grabowski był u księdza Sikorskiego, który wchodził w skład zarządu cmentarza przy ulicy Limanowskiego. Naskarżył na kierownika, a ksiądz rozłożył rękę: Cóż on może? Grabowski zawinął się i chce sprawę cmentarną załatwić raz na zawsze. – Jesli trzeba – mówi – napiszę nawet do papieża.

dokończenie ze str. 1

Huk obrzyna

Pierwsza z brzęgu kłusownicza wioska - Brzechów pod Daleściami. Lasy cisowe, orłownicze, okolicę Drągów, ostępy pełne saron, pełne dziurów, biegających po polach szaraków.

- Las jest państwowy, czyli nasz. Wszystko co w nim żyje powinno należeć do tego, kto pierwszy wychłynie rękę - przekonuje nas dziadek Józef Gróda. - Zawsze tak było, że jak coś człowiek upolował, to ma.

- Kłusując? - pytam bezczelnie. A dziadek tylko wzrusza ramionami. I krzywi głowę w uśmiechu na naiwność mściszucha. Dziadek nie kłusuje tylko chodzi na wyprowadzanie lasu, po swoje. Łazi po krzakach, wypatrzy okaz, szuka porzecz. Przecież to jeden z wytrawniejszych - tak przynajmniej mówi o nim w okolicy - słownikowi, ludzi czytających pogniczoną rękę na ścieżkach. Nie jest już taki sprawny, pazerny jak inni, ale przecież od czasu do czasu wybiera się na kłuserkę. Ciępięciwa poczeka na moment, w którym leśny zwierz wyjdzie ze rowa na brzechowskie pola, porzuci na kilka godzin przynajmniej zagajnik, podejście prawie pod same chałupy. Wtedy człowiek ustawia pułki, wiąże do brzozy, dębu, świerka, jodły myśliwi. Gdy inni spłoszą żerujące sarny, te pogną na oślep w las, w tę samą, wydawałoby się bezpieczną ścieżkę, drożkę. A tam już czeka dziadek i jego kompani ze swoimi wyrzniękami.

Brzechowie przygotowawane na nocne polowania bez zezwolenia, chytne sidła. Pęta ze stalowego drutu z kilkunastocentymetrowym oczkiem i kawalek ałtynizujący, a równocześnie uszytych konstrukcji linki. Rodzaj samozatrzasz, który za cisaka się tym mocniej, im bardziej szarpie się schwytała w sidła zwierzyzna. Ofiara, która wpadła w taki potrzask nie ma najmniejszej szansy na uwolnienie. Pęta z szalasa najpierw dławik, później dławek. Inaczej związane są sidła na lisę i zając, inaczej na sarny i dziki, ale zasada działania i skuteczność pułki są za każdym razem są takie same.

Zając złapany za skoki próbuje się zawsze szarpać. Nie do wiary le w takim zwierzaku żywotności. Nieraz przez kilka godzin trwa dramatyczny spektakl. Zrywa się, próbuje skakać, pada. I tak do końca, aż zesztywnieje.

Takie rozstawione na ścieżkach myśli, skuteczne chociaż prymitywne, spotkać można wszędzie, w każdym lesie, w każdym obrębie. Kłusownik przez nich potrafi rozstrząsać kilkanaście pułapek. Rano przedziewie znanym mu dobrze szlakiem sprawdzic co też za misia los przyniósł, co trzępę pod krzakami. Zając z dzieł między słuch, utucze dręgiem walcząca jeszcze o życie sarna. Ozka, w której akurat nie nie wpadło, zostawi na inne czasy.

Szczególnie niebezpieczne, groźne nawet dla człowieka są rozpowszechniające się pułki

„na wyrwę”. Mocny drut uwiazany bywa do nagietka, sprężystego dębkacza. Zwierzę, które schwytało w taki potrzask, zostaje wyrwane, wyrzucone jak z procy w powietrze. Zawsze nad ziemią, zdechnie. Spotykano już takie potrzaski pod Gruchawką, koło Minowa, pod Janaszowem. Niszczący takie myśli uczniowie znanego Technikum Leśnego, zrywali zastawione pułki strażnicze.

- To plaga, na którą nie ma mocnych - mówi komendant strażnicy leśnej w Kielcach Marek Oczkowski. - Kłusownik dzieje do lasu po mięso, po poroże. Czuje się bezkarny, bo prawo jakie dzisiaj obowiązuje - sprzyja mu. Niechciany podjęciu interwencji polowej, z uwagi na zniknął skłódkę w stosunku do ogólnego interesu, nie podjęciu interwencji polowej, z uwagi na zniknął skłódkę w stosunku do ogólnego interesu, nie podjęciu interwencji polowej, z uwagi na zniknął skłódkę w stosunku do ogólnego interesu.

Tak było na wiosnę. Straż znalazła wyniki pod Marzyszem. Świeże ślady poprowadziły do chłopskich zabudowań. Wezwano policję, zebrano papiery umożliwiającej również w obcych. Nawet nie trzeba było długo szukać. Stalowy drut w zwój, kilkanaście skór zających, kilka sarnich, skóra z dzika, 15 kilogramów sarniny. I jeszcze 44 sarnie kopytki przygotowane do zamontowania w sprzyny wiekszo, do wbięcia na rękolejskie misliwego noża. Trzeba lepszego dowodu? Chłop znalazł więc przed śladem w Kielcach, a sędzia był sprawiedliwym. Wskazywał na niego, że szalasa miał na trzy lata. Wszyscy się z tego wderuśki śmiali, a najgłośniejszy rodzina kłusownika. I śladzi.

Bardziej na północ od Kielc, w rejonie gdzie las gęsty i grubszego zwierza dostatek działają bardziej wyrafinowani kłusownicy. Pod Suchedniowem, w lasach starożytnych, koło Świnicy Góry, za Szalasami słychać szuranie z broni palnej. Ze szuraniem, pamiętającą jeszcze czasy wojny „mosi” z obciążką kolba, ze skradzionymi nie wiadomo gdzie i kiedy kabakami. Czasem ze skradzionymi rozrusznikami samopół. A ostatnio także z kupionymi na bazarach od Rosjan „kalasnikowów”. Ludzie, którzy się z tym kulowym, śrutowym, automatycznym kłusownictwem zetknęli twierdzą, że każdy w okolicy doskonale wie, na co ukąty broni strzela. Ludzie na wsi jednak solidarnie milczą, bo przecież naskak na trzymającą go na kłódkę jest tak silny jak prawo krwi. Pewnie, że słychać strzały, ale tylko sporadycznie reagują na odgłosy polowania myśliwi, czy policjanci.

- Był taki przypadek, że myśliwy został rozbrojony przez kłusowników - martwi się łowczy Ta-

deusz Kornatko. - No, co mógł zrobić jak go trzech zaskoczyło z bronią gotową do strzału i zagroziło, że połóż trupem? No, co mógł zrobić - powtórza. - Położył na ziemi sztucer i wolno wycofał się z łowiska. Broni przepadała razem z kłusownikami.

Fuzja, sztucer w garści daje poczucie siły, rozczuchawa. Zdarsza to się, że w jednym końcu łowiska było legalnie, prowadzone przez kogoś łowieckie polowanie, a na drugim końcu w tym samym czasie strzelali kłusownicy. Pewni bezkarności, bezczelni. Była ze na kłuserkę wychodzą - sami myśliwi. Ci, z kół ubogich w zwierzynę próbują zasadać się na dzika, na sarnę, na jelenia.

Pod Radomianami, Lisowem, Wołą Morawicką popularne jest kłusowanie tabunem i nocą. Z samochodu, motocykla, traktora. Gdy zapadnie zmierzkać krąży po polach watahy kłusowników, separacje z bliznymi na kilkanaście metrów reflektorami penetrują przestrzeń, pędzą po pędzi, zagon po zagrodzie. Na zmarniętej roli oślepienie zwierzę stoi bez ruchu jak tarcza na strzelniczy. Wtedy handcy ludzka do ogupiałego zająca, zakoszonej sarny ze wszystkich łuf. W ten sam sposób kłusownicy myśliwi wypatrzyli zwierza przy leśnych drogach pod Kartarzyną, Wojciechowem, koło Niesiechowa.

Jeżeli na północy Kieleckiego się strzela, w centrum chwytają w sidła i wyki, to na południu najpopularniejsze jest kłusowanie pastuskie, z chartami. Kół Buska Zdroju, Jędrzejowa, pod Przeczwem, Pacanowem, Słotnicą, na Poniżu i Powislu trzyma się w chłopskich zagrodach rasowe charty. Nie rejestrowane nigdzie, nie ujawniane, ukryte przed wschodzącymi obcych w piwnicach, najczystsze psy. Do polowań używane w dzień lub w nocy. Wystarczy potem wybrać się na kilka godzin na pole, na spacer, na motorową przejażdżkę, wypuścić szpacera kundla niech wypoczą zająca. A potem poszczuć chartem. I wrócić do domu. Z mięsem na pałę i futerkiem na czapkę.

Kłusownictwo jest tak stare jak myślistwo. Było zawsze, trudno zwalczyć nawyki do nielegalnego polowania. Nigdy jednak nie było to tak powszechne, jak obecnie, zjawisko. Nigdy też leśni przestępcy nie byli tak brutalni, pazerni i bezludni. Podporządkowali się niepisanej obowiązującej przez zarządzaniem ministrowi rolnictwa i leśnictwa można naliczyć kar 150 tysięcy złotych. Tyle samo kosztuje ubiecie dzika, zając wycończony na 40 tysięcy złotych.

RYSZARD BISKUP

foto. Sylwester Godzic

Był sobie mąż i żona
W średnim wieku oboje.
Ona smutna i zapracowana
On słabo widzący na oczu oboje.
Ona z dziećmi w ciastnicie, że grzech,
On pokój miał dla własnych potrzeb.

Gdyby to była bajka! Ale nie jest. Zbigniew ma 56 lat, jego żona Bolesława - 45. Mieszkają na jednym z osiedli w Kielcach. Zbigniew Łuba (nazwisko zmienione) jest inwalidą II grupy. Ma chore oczy ze zrenicami mylnozbrymionymi przez okulary, ich szkła mają powieści 11 dioptrii. Mówi, że niewiele widzi. Zaniebądany, żeby nie powiedział brudny. Przyznosił do redakcji swego rodzaju podanie, w którym uprzedził prosi o opisanie na łamach gazety swojego nieszczęśliwego losu. Żona moja zżępa się ma, ubliża mi słownie, nasyła na mnie miłości, buntuje dzieci, pobiera moją rentę, z której nie mam i przez to muszę chodzić po darmowe żupy. Ciałami innymi tulał się po obcych ludziach, nie mam żadnych środków do życia...”

Przejechał do mieszkanka Zbigniewa Łuby. Zastąpił całą rodzinę - jego żonę, 18-letnią córkę i 12-letnich bliźniaków. Mieszkają w dwóch pokojach z kuchnią. Jeden większy zajmuje żona z trojgiem dzieci. Do niedawna jedno z nich zawsze spało na podłodze, dopiero kilka tygodni temu Bolesława kupiła na targ rozkładany fotel. Drugi pokój zajmuje Zbigniew, wstawiał zamek i zamyka go na klucz kiedy wychodzi.

Maż - On jeszcze na mnie skargi pisze? O redakcji chodzą, pomocy szuka? Maltretuje nas od lat, awantury robi, dobić się zrywa. Maż - To ona obrażająca, mój mąż nie maż. Żona - Wzywam, kiedy jest pijany, całk noc sam nie daje, boimy się go.

Maż - Ja pijany? Kropli wódki do nie utoru. Zresztą za co mam pić? Całą rentę mi zabiera.

Żona - Ja mu rentę zabieram? Ja? Zalega mi z alimentami za parę miesięcy. Do komornika musiałam chodzić.

Maż - Kłusownik ma. Z domu chęć mnie się pozbży. Żona - Gdzie ja mogę głowa do kochanków? Do południa dzieci do szkoły wyskazywać, ubiadał, posprzątał. Na trzecią do roboty, wstąpił późnym wieczorem. To on ma chłonek, młoda dziewczynę, wstąpił. Maż - Pani sama widzi, jak w moim pokoju brudno, podkoszulek zamasz, pościel jak święta ziemia. Ona moją pranie z pralki wrzuca.

Żona - On mi wyciąga wtyczkę od pralki i kontakt, pracę nie mogę. A kilka tygodni temu chiał mieszkankę spać. Nafta przedpokoju oblał.

Maż - Kłamie. Szedłem do piwnicy z lampą naftową, ona otworzyła drzwi i wytręciła mi ją z ręki. Trochę naftę wylało się na chodnik.

Żona - Kłamie. Teraz nas chiał spać, a na Nowy Rok próbował nas ostru. Nalazł rozpuszczalnik do bigosu, oblał rozpuszczalnikiem semik.

Maż i żona

ELŻBIETA WIKŁO

Wszystko musiałam wyrzucić, nie miałem co jeść. Maż - Borm się życzek! Poszła na sylwestra z kochankiem, tańcowała.

Maż - A latem oblał ścianę i franki kwasem solnym.

Maż - Zwierzałby był. Nic się nie stało. Od samego początku miał się małżeństwo nie układa.

Żona - Dopiero od niedawna żyjemy jak pies z kotem. Dawniej było dobrze. On jest człowiek, miał przemyśle ma dwie żony.

Maż - Miałem co z tego. Jedną zafundowała sobie dziecko z innym a drugą z tym śmieciarzem, że nie dało się wytrzymać. Ale ta jest najgorzej.

Maż - Był mi tego zaprowadzić do lekarza, wychylić i żyć z nią dalej. Żona - Nic na dzieci nie idzie. Całą rentę sobie bierze. Żyjemy z pomocy pensji, czasem dostaniemy zapomogę, ale jak nie dopinają, to ją zabiera. Maż - Rente mi zabiera, zapomogę mi zabiera. Codziennie chodzą na darmowe obiady do św. Alberta. Jeszcze sobie żupę na kolację przyniosę. Inaczej umarłbym głodem.

Żona - Codziennie gotuję obiad, zostawiam na kuchni. Może sobie brać. Nikt mu nie bioni.

Maż - Dzieci buntują przeciwko miemu, trzymają jej stronę. Córkę mogłaby mi w pokoju od czasu do czasu sprzątnąć, ojcem przecież jestem. Chciałby reszta na biurowo, ale nie ma na skargi przyszedła.

Żona - Dzieci mi się nie interesują. Nie obochodzą go jak się uczy, w czym chodzą, ani co robią. Córkę by mu posprzątała, ale ja bez przerwy wyzywa od szmat i jeszcze grodzi. Maż - Wniośłem o rozwód, ale ona nie chce podpisać zgodę. Powiedziała, że weźmie adwokata, da milion, a rozwodu mi nie podpisze.

Maż - Adwokatka Mitka! Starty głupiec. Półtowa grudnia, a mnie zostało na życie 50 tysięcy do końca miesiąca. Natychmiast mu podpisać, ale pod warunkiem, że on pokryje wszystkie koszty. Ja nie mam z czego. Tak powiedziałam na sądzie, to on mówi, że nie zapłaci, bo nie mam pieniędzy. Nie możemy się rozwieść. Ma być jeszcze jedna sprawa. Tylko nie wiem czy dożyje. On z siekiera pod poduszką lepi.

Maż - Morderce ze mnie nie ma. Siekierę mam do drzwi kości. Czasem dostanę za darmo, porąb i krupnik sobie gotuję.

Żona - Szyby w drzwiach naszego pokoju wyląd. Wstawiałam dykt. Na noc się wersalką zastawiamy.

Maż - Ona mnie traktuje jak psa. Na komuni synów jej kuzyn wiał mi rosoł do popielniczki i powiedział „masz - zryj”. Żona - Wstyd mi na rosoł na komuni synów. Podszedłby mój kuzynki. Rosoł w popielniczek! Chyba mu się przysniło!

Opadała ręce.

Niepokojąco liczna grupa porobowych, to wtórni analfabeci. Lektura zyciorysów, pismach dla różnych potrzeb prowadzi w zadumę; oto piszący nie potrafili posługiwać się własnym językiem. Jak jest z mową? Od tak zwanego dołu, po tak zwane elity - dramatycznie.

W 1979 roku wyszły zebrane w niewielką książeczkę eseje profesora Jana Szczepańskiego, socjologa: „Nauczycielski wychowawczych w szkołach socjalistycznych”.

Pieszko za lokomotywą

JADWIGA KAROLCZAK

nych”. Jeżeli kielecki kurator, Andrzej Sygut, przywołuje dzisiaj w pamięci ów zbior, to przecież nie o sentymenty do socjalistycznej szkoły, ale dlatego, że profesor Szczepański ustalił polskie kryteria analfabetyzmu funkcjonalnego.

O ile w Stanach Zjednoczonych za analfabeta funkcjonalnego uważa się człowieka, który nie potrafi przeliczyć, ile benzyny pali jego samochód na sto mil, o tyle u nas jest to taki człowiek, który nie rozumie Dziennika Telewizyjnego. Wice - zapytał profesor Szczepański - jeżeli z hada wynika, że w Polsce jest około osiem milionów dorosłych ludzi, którzy nie rozumieją, co się do nich mówi - jak do nich dotrzeć, o czym z nimi rozmawiać? Przecież oni siedzą zamknięci w swoim mikroświecie, jak w stoiku weka.

Mamy wszakże i nowsze raporty. Jeden - autorka profesora Ziolkowskiego z Uniwersytetu imienia Adama Mickiewicza w Poznaniu, drugi - profesora Kwicińskiego z toruńskiej placówki Polskiej Akademii Nauk. Obydwa diagnozują świadomość społeczną Polaków, dzieląc ich na trzy typy.

Posługując się terminologią uczonych - do pierwszej grupy zaliczają się ludzie o postawie zwanej świadomością. Są to ci, którym nie da się manipulować, którzy potrafili sobie zorganizować zarówno życie osobiste, jak i pracę, nie czują się zagubieni, ani bezbronni wobec świata. Optymistycznie licząc - do tej grupy należy nie więcej niż dwadzieścia procent Polaków.

Grupa druga tworzą ludzie o postawach biernych, określani jako „typ bohatera pracy socjalistycznej”. Robią wszystko pod dyktando, prochu nie wymyśli. Ażeli nawet wymyśli, to się z tym od kryciem nie ujawnia. Nie wierzą, że od nich cośkolwiek zależy, nie wierzą, że mogą mieć wpływ na cokolwiek.

Tercja grupa prezentuje postawę żebrozo-złodziejską: albo

mi dadzą, bo „się należy”, albo wyłudzą, albo wezmą sobie sam. Skrypc, skombinuje, oszukam, ukradnę.

Z obydwa raportów wynika, że dwie trzecie dorosłych Polaków ma problemy z wzajemną komunikacją na poziomie słownictwa szkoły podstawowej. W gazetkach wydawniczych program telewizyjny, kontakty między ludźmi ograniczają do najprostszyc, wyłącznie praktycznych. Nie interesują się polityką, o czym świadczy

liczba jest dla dobrego i dostatecznego ucznia. Wybitni i tak znaczący swoją elitarności intelektualną. Być może właśnie dla nich - z racji poziomu, a nie statusu majątkowego rodziców - powstają elitarne licea. Niekoniecznie prywatne. Co przecież nie znaczy, że cała przeciętna reszta ma się zadowolony uniwersyteckimi wypracowaniami i wibującą gwiazdą. To jest zwykłe okaleczenie umysłowe ludzi. Niestety, stało się faktem.

W czasach triumfującego soju-

szu robotniczo-chłopskiego studiowało w Polsce mniej dzieci robotników i chłopów, niż w wykłucie, przedrewolucyjnej burżuazji. Te proporcje utrzymują się do dziś. Zresztą - systematycznie spada liczba studiujących, wraz z umiatającym się przekonaniem, że tylko dobry fach daje człowiekowi podstawa do przetrwania życia. O tym, jakie jest to przyzwolenie życie - nikt nie mówi. W domyśle - jego atrybutami są: kolorowy telewizor, wideo, samochód, dywan. Tyle tylko, że są to rzeczy przedmiotowe, a nie życie. O ile na Zachodzie do szkół wyższych wstępuje dwadzieścia procent każdego rocznika, w Polsce - niespełna osiem. W Europie za nami jest tylko Albania. W tej sytuacji odwoływanie się do świadomości społeczeństwa zakrawa na czystą kpinę: o jakiej świadomości można w ogóle mówić? Możemy porozumiewać się o sprycie, o smakach do śmiecinie małych interesów, które - przy okazji - wydają się spore, ale nie o świadomości.

W głowie Polaka naganianego od lat do byle jakich zawodówek, modelowanego procentami przychodu, czy tam, hodowanego na potro robota, albo maledo cwaniaka - nie mieści się wielki biznes, przedsiębiorczość, wiara we własne możliwości. To ostatnie przesławienie jest zresztą najtragiczniejsze.

Optymistycznym zjawiskiem jest fakt, że przemyśl - aspirujący ku nowoczesności - nie chce już absolutem szkół zawodowych. Kurator Andrzej Sygut bardzo się cieszy z tego powodu, bo - mówi - może wreszcie odwrócić się proporcje. Może więcej będzie tych, którzy z konieczności uczą się czytać i pisać. Przecież - mówi - przy takim, jak dzisiaj stanie umysłów, nigdy nie dopłyniemy do portu Europa. To jest raczej pogłos pieszko za lokomotywą. Za skutkiem z góry przesądzonym, czy nam się to podoba, czy nie.

Kurator Sygut obstaje przy tym, że zawodu można się wyuczyć po liceum. W ciągu roku. Bo

fol. Rafał Golecowski

Kto to był Janko Muzykant?

W lekturze klasy IV szkoły podstawowej są obowiązkowo Janko Muzykant „Antek”. Przez uczniów i nauczycieli traktowane są jako przystojny „dopust boży”, bo szalenie trudno wytłumaczyć dzieciom, dlaczego Jankowi nie mógł być na skrzypcach, Antek radzić w dodatku obaj nie chodzili do szkoły. Ale to już niedugo - oba utwory wkrótce staną się aktualne. Po prostu prawo do edukacji zyskują nabożniastnie niezależnie od prezentowanych robów wartości intelektualnych i moralnych. Już teraz w szkołach społecznych, gdzie płaci się kolosalne czesne, uczyć się w komfortowych warunkach poeci nowobogackich, te, którym trudno przystosować się do ogorów i błędów szkoły państwowej. Rodzice są w stanie zapewnić im nauczanie bezresorse, w dodatku na wyższym, niż w zwykłych podstawówkach i liceach, poziomie. Jednakże bardzo niepokoi mój fakt, iż studiować będą mogli tylko ci, których rodzice zbilansowali kapitał (o ile będą chcieli, bo nie opłaci się być „jagłowym”). Przecież sobie wyobraźcie sobie inteligentnego o dochodach w granicach 3 milionów (wariant optymistyczny), którą stać będzie na utrzymanie dwójki studiujących dzieci, gdy za akademik płaci się 500-900 tysięcy złotych, a stypendium socjalne wynosi maksimum 400 tysięcy. Zresztą o ile w ogóle jest. A, choćby najdłuższe, dziegi bezrobotnych z zwolnień grupowych. To prawda, że nie wszyscy mogą studiować. To prawda, że na Zachodzie za naukę płaci się bardzo dużo. Jest jednak pewne „ale” - tam młodzi ludzie mogą i muszą pracować, aby się kształcić. A u nas? Jakże możliwości skorzystania z nauki nie daje nam system. Chęć dojść do Europy, ale chyba nie tędy droga. To dzięki młodym intelektualistom i wynalazcom tamtego społeczeństwa było się lepiej i dostatniej. Tam młodzi bierzeni kupowali sobie złozone i winę młodych. U nas nader „tripsolowa”. Nowe zarządzanie ministra edukacji zyskuje wielu Janków Muzykantów. Przyszłość udowodni, że wielki biznes nie może obyć się bez elit intelektualnych, ale wtedy może już być za późno.

Bogate państwa to takie, które potrafią wykorzystywać swój potencjał intelektualny. Nas ciągle na to nie stać. Polscy uczeni realizują się za granicą, dostarczając nowych technologii obcom. I my musimy sobie kupić to wszystko, co mogliśmy wymyślić i Jankowie Kosmiciem, że polski bodziec światłowody łezach hoduje trzodek chłowną, że nad błasianami pracuje się już nie w Polsce a w USA, ale taki był los wybitnych za przystojnowo kosmopolity. Ale dlaczego teraz? Dlaczego nie umiemy zarobić na produkcji leku 3-2-CA profesora Kazimierza, na specyfiku leczącym 50-90 proc. białaczek, nowotworów i stwardnienie rozsiane? Przecież tylko dwóch ludzi na świecie potrafił po syntetyzować, a jednym z nich jest właśnie Polak. Profesor na razie odmawia wyjazdu, ale co będzie za rok - teraz jedynym po życie do Szwajcarii, Danii i Niemiec. Co stanie się z samorządskimi zająkami si strzykawkami jednorazowymi?

Dobrze, że są szkoły społeczne. Powinny być. Niek jednako obok nich istnieje system szkół państwowych, jeśli już nie na wysokim, to na przynajmniej poziomie, placówek pracujących w przywilejnych warunkach. Niek będą płatne studio, ale młody człowiek powinien móc na nie zapracować samodzielnie - niekoniecznie jako handlarz. Niek nabywający studenci otrzymali najłepsze oferty pracy i najwyższe płace. Niek wreszcie opłaca się uczyć. Teraz młodym odbiera się prawo do nauki nie dając im szans. Chęć dojść do Europy, ale chyba nie tędy droga. To dzięki młodym intelektualistom i wynalazcom tamtego społeczeństwa było się lepiej i dostatniej. Tam młodzi bierzeni kupowali sobie złozone i winę młodych. U nas nader „tripsolowa”. Nowe zarządzanie ministra edukacji zyskuje wielu Janków Muzykantów. Przyszłość udowodni, że wielki biznes nie może obyć się bez elit intelektualnych, ale wtedy może już być za późno.

BRZYDGA

fol. archiwum

Kto udziela sakramentu małżeństwa?

KORNELIA KUBAŃSKA

Sprokrowana katechizami dotyczącymi małżeństwa przeprowadziliśmy minisondę zadając z pozoru banalne pytanie umieszczone w tytule tego artykułu. Oto kilka wypowiedzi:

KIOSKARZ: Kiedy ja brałem ślub należało uczęszczać na kursy przedmałżeńskie, które i tak niewiele dawały.

Byłem na nich więcej razy niż na religii. Księża mówili nam o seksie takie rzeczy, że szaremu człowiekowi o tym się nie śniło. Ciekawe, skąd o tym wiedzieli? Sakramentu udziela Kościół. Teraz to wszystko się zmienia, więc może jest inaczej?

TAKSÓWKARZ: W Urzędzie Stanu Cywilnego sakramentu (!?) udziela kierownik urzędu, w kościele ksiądz.

Zachowany młody człowiek odpowiedział szybko i rzeczowo: Bóg. Natomiast przemiła właścicielka bilardu, sympatyczny syn (znanego kielczanowi) właścicie-

la kantoru, nauczycielka oraz młode małżeństwo prowadzące butik odpowiedziały, że to ksiądz udzielił im sakramentu małżeństwa. Wszyscy „ankietowani” należą do Kościoła rzymskokatolickiego, czyli są katolikami.

A jak jest naprawdę? Prawidłowej odpowiedzi udzielił mi ksiądz i siostra zakonna zgodnie twierdząc, iż jest to sakrament, którego ma i żonkowi i siostrze udzielić, a o b i e s a m i n a w z a j e m (przysięga małżeńska). Ksiądz występuje w roli szafarza, świadka z urzędu, czyli ze strony Kościoła. Bardziej wątpliwy jest fakt udowodnić.

(...) małżeństwo przez Was zawarte, ja powagam Kościoła katolickiego p o t w i e r d z a m i b o g o s i ą w i e (...). To sprawy wyśniewań i ów-... Kodyks prawa kanonicznego.

Kanon 1057, par. 1: „Małżeństwo stwarza z g o d a s t r o n (...) wyrażona zgodnie z prawem, której

nie może uzupełnić żadna ludzka władza”.

Tak więc synia jest paradoksa. Najmniej zainteresowani związkiem między kobietą i mężczyzną (ks. i siostra zakonna) są najbardziej zorientowani i świadomi powagi sakramentu. Wobec czego istnieje problem: zakładając (zgodnie z osądem większości), że to ksiądz udziela sakramentu można zrozumieć kobietę, która „posłubiła” księdza, ale mężczyźne z księdzem... Z tego wynika, że małżonkowie żyją w konkubinacie, ponieważ on i ona, każde z osobna (wg własnej (nie)wiedzy i (nie)myślenia) posłubiło księdza.

Strasznie to wszystko jest zawile, ale nie mniej niż nasze ciężkie rozumowanie. Moim celem jest zwrócenie uwagi szanowanych czytelników na ten „drobny” szczegół, przez który większość z nas musi i chyba chce przeżyć. Czego z całego serca życzę.

(Wszystkie osoby zastrzegły sobie anonimowość).

fol. Andrzej Pęczalski

Kopniak hrabiego Arco

KRZYSZTOF ŻMUDZIN

tego jego symfonie (g-moll, „Jowisz”) zawierają wiele Michała Haydnowych pomysłów, a wśród jego tańców znajdujący się wprost kompozycje tegoż.

Ten złośliwiec jest stanowczo jeszcze jedną, tym razem machinalną oznakę geniuszu. Bo kto się zastanawia nad tym, czy nie popiepnia plagiatu, czy nie jest warty, mola oryginalny, szokujący, odkrywczy? Miernota - która uzasadnia szuka po światłem dźwięku. W muzyce wszystko co literackie i malarskie wskazuje na słabość, jest znakami podrobku. Wolfgang Mozart, który wiele podrobował, sam zasłanian okazy karety. Nie szukał podniekt z zewnątrz. Nie nawidził Salzburga (jedno co zeni wzięt do doskonałości charakteru) Karla Pichler, córka wiedeńskiego radcy dworu, porcelanowa lala z salonów, widziała w Wulfim - i w Haydn - osobników miernoty, kłamił, nymi słowy: chamo!”, bo Salzburg był i jest krąpozbawym oleudrkiem, którego pocztowców piękno pokonywało bez ławiny. Mozart cały jest w dźwięku, jako muzyk uprzedza lingwistyczne ekstazy przez XX wieku, przy czym jeśli dla prozy był to niewątpliwie eksperyment, dla Mozarta - „Małżni” Wolfgangus, Wolfer, Wolfanger, chłopczy z twarzą myślików, którego widzimy na koncertcie z okazji ślubu Józefa II z Konstancją Pankratowicz, to czysta muzyka - nie była ona czynna na oszlagu - i do czego dochodzi, lecz tym, co tylko doszedł mając od embriona z Konstancją Pankratowicz, gdy w domu zabrakło drewna. Du gładem dem Goist, den du bergst, nicht mir!

Tak więc Haydn jest genialnie rozpoznał, może dlatego, że była ona całkiem tania niż jego własna. Była - od banalu nie tego lepiej nie pisać, jak Stojak. Jakby najcenniejsze kwesty - „Hamlet” zebrał na początku - a nie to jeszcze nie do Haydn był geniuszem, który do tego geniusza dojrzał. Był cudownym starym, jak Mo-

zart był cudownym dzieckiem. Patrząc nie na jego wrażeń zaskakujących, był może była to zadroga do każdego, Mozart jednak miał przed sobą znacznie więcej czasu - hipotezę, teraz ja mam - mógł więc żyć - większą pewnością trwania i przetrwania. Szanował Haydna, jak młodego w życiu, podobno raz jeden wyraził się o nim nędze, ale co z tego? O innych wyrażał się tak co raz: O Glucku, Salierim, Graunem. Nie mówiąc o całej reszcie śpiewaków i śpiewaczek, którym dopasowywał gęby i cechy a - nimalne.

Zatem tych dwóch, z całą pewnością, że Wolfgang Amadeo to geniusz. Wiedzieli, gdyż Leopold był muzykiem i ojcem; jako taki, miał obowiązek geniusza rozpoznawać. Haydn zaś, jako geniusz także, nie mógł popełnić pomyłki z powodu o wiele świetnej i słusznej nienawiści, która - dla pozostałych muzyków Mozart był „Wunderkinde”, a człowiek bardzo ualentowany”, ma się do genialności jak kaluża do oceanu.

Ale ci dwaj nie tworzyli opinii świata, chociaż Haydn, jako muzyk wzięty i uznany, miał na nią pewien wpływ. Opinia świata powstawała z upodobaniem dyktantów - takich jak Hieronim Colloredo, wielbielić oświecenia i wioskowej muzyki. Colloredo był panem Mozartów, oni - jego ludźmi, bo zbytnia demagogia tryglobo obłąkanie: niewolnicy Colloredo - arcybiskup światły, wierzący w postęp - i dął feudalnego posłuszeństwa i płacił pensję. Starsi Mozart grzybił zębami i padł do nóg, młody - czuł swą niepowtarzalność, potrzebował dół powietrza i pieniędzy. Pieniądze były, w jednym z listów do ojca wyraża, że one są jego celem. Żadnej opery nie napisał inaczej, jak na zamówienie. Twórczości nie składowa gotówka była zbyt kosztowna. Praktycznie Mozart jest sprawą bardziej dyskusyjną niż jego talent. Przez lata pisało, że umarł w nędzy (oni i Konstancja mieli być rozkoszonymi leśniczymi), badacze nowi twierdzą, że w ciągu ostatniego roku życia zarobił równowartość dziesięćset 100 tysięcy dolarów. A pto-

chość Konstancji? Po śmierci Wolfganga, już jako żona „młodego radcy von Nissenau, uprzednio wdowa po Mozarcie”, zarobiła na jego spuściźnie nieblich pieniądze. Umiała też dużo żyć, bo przeskończyła swego genialnego Punktittiego ocale 51 lat.

Kontrowersja, czy Mozart miał pieniądze, czy też nie, jest jedną z wielu zagadek w biografii kompozytora (ale romantyzm wielbiłcie gotowi jak lekcycaty). Inna, równie ważna, jest sprawa wolności i zniewolenia. Powierzta, że młoda, młoda Wolfgang ile trzeba: zjedł z ojcem pół cywilizowanej Europy. Dla konsekwentnych deterministów, wolności Mozart nie zaznał nigdy, gdyż ograniczały go wszelkie możliwe warunki (od kłopotów z gotówką, po chroniczną niechęć możnych. Dla nieustraszonych badaczy jego genialnych pro- i re-greji (a tak, regreji), bo przez dwa lata z regu potrafił tylko

poprawić Hasndla), pełnia wolności zjawia się w roku 1781. Mozart idzie do Colloredo na rozmowę, dochodzi do dyskusji („Co za kretyn!... Precz stąd, precz!” - pyczy rozsierdzone arcybiskupa), natużu przyskłada hrabiego Karolowi Arco, szambelanowi (ojciec jego, całkiem inna natura, naczelny intendent szalzburgu, był Mozartem żywcem) memoral o zwolnieniu ze służby. Badacze pro- i re-greji Mozartowego geniuszu zwracają uwagę, że ostatnie dziesięciolecie jego życia, to okres najpłodniejszy, twórczo - najbardziej udany. Zdradzać musiał nie być jak impuls. I zadziwia! Hrabia Arco odbiera memoral, ustawia Genisaua w drzwiach i posyła go epikurym kopniakiem ku jeszcze większej genialności, samemu sobie stawiając pomocnika. Bo kłót by dziś szły o takim Arco? Gdyby nie Mozart.

KRZYSZTOF ŻMUDZIN

Katalog Koechla 626a

Mozart, panie to był gość!
Wypit, zdany, skomponował!
Żył od - do
I żyje po
Ach, ręka ta!
Ach, nuta ta!
Ach, jego głowa!

Mozart, panie mój umarł i
nie przebiegło go pochował
Bo żyje po
choć poszedł do
Ach, Wolf stoj!
Okrutny sta
Okrutna sta
Okrutne stowa!

Życie Mozarta rozgrywa się, od początku do końca, w sferze jego genialności, a prawdziwą świadomością tej genialności są nieliczni. Przede wszystkim - papa Leopold. Dokonał try pedagog, godny szalzburgu muzyki na lice posiedze w arcybiskup; pokorny i świadom swego słotenia na drabnicę karier. Leopold Mozart nigdy nie będzie buntownikiem; poza granicą arcybiskupiej domeny nie znajdzie dla siebie miejsca. Jest antonią syna.

Drugim, który bezbłędnie rozpoznal genialność Amadeusza, zdaniem się, był może począł z jej powodu jęć, a już na pewno zadroga (w świecie ludzkiego po wewnętrzne ostateczności ta zadroga jest czymś zrozumiałym, potrzebny i (twórczo) był sławny Kier Haydn.

Poznał się przez Józefowego brata, Michała, który na dworze pocztowego arcybiskupa Schrattebacha, zajmował stanowisko znaczącego, nie Mozartowi. Michałowi zawiadzał z Wolfgangiem nie mało - bo pomysły do własnych kompozycji. Pod tym względem był on arcybiskup i ekstrawagancki, podobnie jak Szekspir, Lope de Vega, a w muzyce wielki Bach. „Misią Mozarta nie był przewrót, lecz spienienie” - napisał Alfred Einstein. I jeszcze: „po co zaczynać od samego początku, skoro ktoś inny przeżył już spory szlak drogi?” Był zatem Wolfgang rodzącym genialną piątką, dla-

Rynek księgarski przez czterdziście laty powojenne lata odznaczony był przez dwa przedsięwzięcia państwowe, "Składnicę Księgarską" oraz "Dom Książki". W roku 1989 zaobserwowano nowe zjawisko - na ulicach masowo pojawili się bukalicie, przede wszystkim studenci i uczniowie, sprzedający książki z turystycznych stołków. Później zaczęły powstawać pierwsze prywatne księgarnie. Do prywatyzacji przygotowywane są również kielecko-radomski "Dom Książki".

Trudno prorokować, czy prywatne księgarnie przetrwają kryzys polskiej gospodarki. Jak mówi Artur Kmiecik, szef Domu Księgarsko-Wydawniczego "ART" w Kielcach, wszystko zależy od pieniędzy, bo popyt na książki był, jest i będzie. Kiedyś ludzie mieli pieniądze, ale książki kupowali spoć ludy. Teraz jest odwrotnie. Klient będzie w księgarni najchętniej kupił wszystkie tytuły, gdyż taka jest ich obfitość - stwierdza Kmiecik. - Z reguły wybieram jedno albo żadną. A wbrew pozorom książki proponuję znacznie do zarobku, wcale nie są drogie. Cena detaliczna popularnego wydania waha się od 25 do 30 tys. zł.

Artur Kmiecik zaczął sprzedawać dwa lata jako "stolikarz", potem ze współwłaścicielem z Warszawy założył spółkę "ART", zajmującą się ówczesnym handlem książkami. Dzisiaj "ART" to cztery oddziały hurtowni, wydawnictwo, dwie księgarnie w Poznaniu i cztery w Kielcach. Księgarnia radła sobie nieźle, jednak szef spółki przyznaje, że największy zysk przynosi wydawnictwo.

Książka sprywatyzowana

GRZEGORZ KOZERA

Spółkę "Księgarz" założyli przed rokiem pracownicy "Domu Książki". Anna Urbanska i Irena Palika. Obie panie przejęły Księgarnię Literacką, która znajduje się w samym centrum Kielc, nie narażając więc na brak klientów. - Zależy nam na dużym obrocie, aby utrzymać niską marżę - stwierdza A. Urbanska. Książki są sprzedawane bezpośrednio od wydawców, czasami zamawiane u hurtowników. Oprócz pozycji komercyjnych, "Księgarz" oferuje tytuły niskonakładowe, kasety magnetofonowe i wideo, reprodukcje. Księgarnia jest samoobsługowa i nie licząc właścicieli, pracują w niej cztery osoby. - Zaczynamy zjednym etatem 160 milionami złotych - mówią właściciele. - Dzisiaj większość pieniędzy inwestujemy w zakupy nowych książek. Obie panie unikają jednoznacznej odpowiedzi na pytanie, czy sprzedaż książek jest opłacalna, ale można się domyślić, że tak.

Są również male księgarnie prywatne, ukryte w osiedlowych pawilonach. Przykładem dwu jest placówkę, z których jedna należy do Renaty Szczecińskiej, druga do Sabinę Pawlikiewicz. Właścicielki nie mają kłopotów z książkowym biznesem, zarobionych pieniędzy wystarcza na czynsz i podatki, pensje dla pracowniczki, zakup kilku tytułów. Czyszczonego zysku pozostaje niewiele. - Książka nie

sprowadza się tak jak kiedyś - stwierdza R. Szczecińska. - Opieniamy się głównie na statkach klientów, którzy zawsze będą kupowali książki, bez względu na stan swoich kieszeni. Jesteśmy w o tyle trudnej sytuacji, że nasze księgarnie znajdują się na uboczu i nie ma dużego przepływu klientów.

Minie jeszcze trochę czasu zanim rynek księgarski uporządkuje się. Aby to nastąpiło, powinno zostać spełnionych kilka warunków. Przede wszystkim ludzie muszą mieć pieniądze, co jest oczywiste i o czym była już mowa. Po drugie, w handlu książką konieczne jest uregulowanie proporcji między wydawcą, hurtownikiem a księgarzami. Póki co warunki działają wydawnictwa, których w Polsce jest kilkadziesiąt i każde chce zarobić. Skutki widzimy na księgarskich półkach: przeważa literatura komercyjna i szmiorota (co prawda ładnie wydana), a nawet jeśli zdarzają się książki ambitne, to i tak się ciężko sprzedają, gdyż inteligencja jest biedna. Księgarnie nie mają większego wyboru; sprzedają to, co im oferuje wydawcy i hurtownicy. Traci na tym czytelnik, nie tylko materialnie.

Jednego możemy być pewni. Wkrótce przestaną istnieć podstawowe księgarnie, przynajmniej w województwie kieleckim i radomskim. Słowem będzie jak przed wojną.

Dom Wydawniczy Rebis

Damian Broderick, "Pasjanie duszy". Tum. Zbigniew Królicki, Andrzej Sawicki. Poznań 1991.

Pełna blyskawiczny komizmu (sytuacji, postaci i języka), zaskakujących skojarzeń i rozstrzygnięć powieść australijskiego pisarza, należąca do gatunku science fiction.

Ed Naha, "Pogromcy duchów II". Przełożył Antoni Klawe. Poznań 1991.

Powieść napisana na podstawie scenariusza filmu pod tym samym tytułem, która wywodziła określa jako komediowy horror.

Robert Silverberg, "Ciemie". Przełamał Marek Rudkowski.

Powieść o psychicznym wampiryzmie i wzajemnym samozniszczeniu się dwójki bliskich sobie ludzi.

"Wiedza Powszechna"

Nils Christie, "Granice cierpienia". Przełożył Lech Falandysz. Warszawa 1991.

Najgłośniejsza rozprawa kryminologiczna lat osiemdziesiątych pióra norweskiego socjologa, zajmująca się - najkrócej mówiąc - brakiem związku między lością cierpienia w postaci kar za przestępstwa, a stanem przestępczości.

Urszula Dobrzycka, "Abramowski" (seria Myśli i Ludzie) Warszawa 1991.

Praca na temat myśli filozoficznej i społecznej Edwarda Abramowskiego (1869-1918), filozofa, socjologa i działacza społecznego, głoszącego potrzebę ładu solidarności, samobrony społecznej i przyjaźni. W drugiej części wybór pism myśliciela.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Microwal Korolko, "Seminarium Rzeczypospolitej Królestwa Polskiego. Humanizm w kancelarii królewskiej Zygmunta Augusta". Warszawa 1991.

Dzieło i organizacja królewskiej kancelarii, pełniące rolę polityczną, także dużą rolę w rozwoju kultury humanistycznej w Polsce.

Alicja Ochowska, "Stanisław Wyspiański (seria "Profil"). Warszawa 1991.

Obszerne prace monograficzne o życiu i twórczości dramatycznej autora "Wesela".

Stefan Sonowicki, "500 zapadek krajoznawczych". Warszawa 1991.

Tomik zawiera pięćset pytań i odpowiedzi z rozmaitych dziedzin krajoznawstwa polskiego, pełnych ciekawostek i anegdot.

Irena Dobrzycka, "Język angielski dla zaawansowanych". Warszawa 1991.

Podręcznik dla tych, którzy opanowali już początki języka i umieją czytać po angielsku, składa się z 36 lekcji oraz ćwiczeń i może zastąpić nauczyciela.

Roman Gajda, "Wybór idiomów angielskich". Warszawa 1991.

Siemka przy wydaniu książki zawierającej omówienie zespołu zwrotów językowych właściwych starożytności angielskiej.

Teresa Grabarczyk-Sokolnicka, Anna Grodzka-Jaroszewska, "Bon voyage! Język francuski dla początkujących". Warszawa 1991.

Podręcznik dla chcących samodzielnie opanować język francuski, zawiera objaśnienia dotyczące wymowy i 125 lekcji oraz lekcji z ćwiczeniami i słownictwem.

Marja Łosińska, Ludomir Przesławski, "Język francuski dla zaawansowanych". Warszawa 1991.

Podręcznik zapewniający uczącemu się zarówno kontakt z francuskim językiem pisanym, jak i mówionym, zawiera 30 lekcji z komentarzami gramatycznymi i ćwiczeniami.

Eugen Spaleny, Eva Rozickowa, David Bloch, "John, Spot and Muff on Holiday. Ilustrowany podręcznik języka angielskiego dla dzieci. Bratysława - Warszawa 1991.

Bogusław Ilustrowany podręcznik dla 7-9-letnich dzieci. Piosenki, zagadki i loteryjki obrazkowe oraz płyta z nagraniami słowną dodatkową atrakcją.

VOLMAR

OFERTA:

• PŁYTY ŚCIENNE I PODEŁOGOWE firm:

FLOORGRES, SALONI, AWS, PAVIGRES, CERIM, VILLEROY & BOCH, REZER, CERINDA, TOTAL

Są to najlepsze płytki do sklepów, restauracji, hoteli i banków

- Kieje do glazur - maszynowe - wykładziny dywanowe i PCW - galerię łazienkową.

ZAPRASZAMY w godz. 10-18, w sobotę w godz. 10-15

ZYŻĄC UDANYCH ZAKUPÓW!

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowo-Handlowe
Sklep nr 1, Kielce, ul. Ks. Czesława Kaczmarskiego 16
(dawna Nowotki), tel. 535-31

3374/k

Bi power

Agencja Przedsiębiorstwa
Handlu Niepromocjami

OFERUJEMY DO SPRZEDAŻY:

- Kielce, ul. A. Czerwonej - miesz. M-3, 45 m kw, tel. domofon.

- Mułogocze - dom mur. (ew. sklep) o placem 60 m kw.

- Suków - Babie - działka bud. - 6300 m kw.

Prowadzimy obrót obiektami prod.-mag.

Kielce, ul. Targowa 18, str. 12, VI pi, godz. 8-12

Tel. 321-509 (cała dobę)

3241/k

Salon Meblowy

MAX

Kielce,

ul. Słowackiego 19,

tel. 421-78

oferuje

duży wybór mebli

Miłośnicy sprządał rzeźb

kt. oprowadzają

ludziom masydujących

Transport na terenie Kielc

bezpłatny.

Zapraszamy

9-18, w każdą sobotę 9-15

103280/g

OKNA DRZWI

MATERIAŁY BUDOWLANE

TRANSPORT

"MABUD"

Kielce, ul. Zagajnicza 72,

tel. 484-19

103342/g

Gabinet Dermatologii Dziecięcej
Kielce, ul. Montuski 4

Poniedziałki - 10-11

Środy - 14-15

Dr Maria Fortuna, specjalista
pediatra dermatolog

104572/g

METAL MARKET

Skup metali kolorowych:

Miedź 15.500 - 17.500

18.500

Brąz 10.000

Chrom 8.000

ZŁOM

Skarżysko-Kamienna

ul. Zaporskiej 3

ul. Komuny Paryskiej 72

tel. 530-986, 538-078

104751/g

Skład reklam: - "Exbud 13" Biuro Reklam "Słowa Ludu", tel. 448-58, Kielce, ul. Targowa 18. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

<http://shc.wbp.kielce.pl/dlibra>

„Słowo” telewizyjne „Słowo” telewizyjne „Słowo” telewizyjne

POLECAMY

Sobota, 21 grudnia
Zamach

Dramat wojenny produkcji polskiej z roku 1958. Utrzymamy w dokumentalnym stylu, ale nie dostawiamy rekonstrukcji przynależnych i zamachu dokonano 1 lutego 1944 roku na dowódcę SS i policji na dystrykt warszawski, gen. Franza Kutscherę, inicjatora publicznych egzekucji w Warszawie. Grupa młodych żołnierzy AK zdobywa niemiecki samochód, gromadzone są chałupniczo wyprodukowane granaty, dochodzi do zamachu... Reżyserował Jerzy Passendorfer, w rolach głównych - Andrzej May, Wojciech Ślesion, Tadeusz Łomnicki, Stanisław Mikulski, Roman Kłosowski i inni. Film otrzymał wiele nagród na międzynarodowych festiwalach, m. in. w Mardel Plata, San Sebastian, w Meksyku, Hiszpanii i Włoszech.

Niedziela, 22 grudnia
„Święty Mikołaj i trzy niedźwiedzi”

Amerkański film dla dzieci z roku 1986. Jest to baśń aktorsko-rysunkowa, zaczynająca się od tego, że grupa dzieci słucha opowieści o niezwykłej Wigilii niedźwiedzi, które przegrywają się do wizyty świętego Mikołaja. Po nad czterdziestu minut sympatycznej zabawy dla najmłodszych telewizorów.

„Waleśa prezydent”
Piótorogodzinny film dokumentalny poświęcony w całości prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej, J. Waleśce. Jest to podsumowanie pierwszego roku tej prezydentury, w którym J. Waleśa ukazany jest w rozmaitych sytuacjach sympatycznych, ale i dramatycznych. W sumie apologetyczny obraz głowy państwa, zrealizowany „na klepekach” przez I. Englera.

PIĄTEK

20 grudnia
PROGRAM I

- 8.00 Wiadomości poranne
8.10 Dzień dobry - poranny
8.15 Magazyn rozmaitości
9.00 Domowe przedszkole
9.35 Szkoła dla rodziców
10.00 „Bill Cosby show” - serial prod. USA
11.50 Wiadomości
12.00 16.00 Telewizja edukacyjna
12.00 Agrozsoła - wigilijne ryby
12.30 „Szerpowie” - film dok.
13.05 Eko - lego
13.30 Periwice
13.55 Religie i kościoły w Polsce
14.00 Świadkowie Jehowy
14.10 „Dobra nowina
14.25 Być tutaj - seks
15.20 Telewizja edukacyjna
15.30 Uniwersytet Nauzycielski - Prawa człowieka - europejskie konwencje praw człowieka
16.00 Studio 7 proponuje
16.15 Dla dzieci: „Chuchcia”
17.05 Język angielski dla dzieci
17.15 Teleexpress
17.30 Prawo prawa
17.45 Tele - audio - video
18.10 „Bill Cosby show” - serial prod. USA
18.35 Raport - Polska w EWG (2)
19.00 Reflex - program publ.
19.15 Dobranoc: „Bouli”
19.30 Wiadomości
20.10 „Magia prasowa” (3) - serial prod. austral.
21.10 ABC ekonomii - gwarancje
21.20 Polskie ZOO
21.30 Zespół publicystyki „Zapiski” przedstawia
22.10 Peters pop show - program rozrywkowy
23.15 Wiadomości wieczorne
23.35 „Ślodekma” w „Jedynce”

24.00 „Niespokojni duchem” - Jacques Brosse - film dok. prod. fr.
0.05 Poezja na dobranoc
0.05 Noc z gwiazdami - program rozrywkowy ze Szczecina

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
7.35 Rano
8.00 Gazeta domowa
8.10 „Lucky Luke”
8.15 „Wyjści spod prawa” - serial prod. fr.
8.35 Telewizja biznes
8.55 Świat kobiet - magazyn
9.20 „Pokolenia” - serial prod. USA
9.40 Rano
10.00 CNN
10.10 Język angielski (42)
10.15 Powitanie
10.25 Panorama
10.40 „Pokolenia” - serial prod. USA
17.05 „Dookoła świata” - Operacja Zgieł91
17.30-21.00 Program regionalny
21.00 Panorama
21.20 Sport
21.30 „Przygody dobrego wojaka Szwajka” (11) - serial prod. austriacki
22.30 Obrazy, słowa, dźwięki - program o sztuce
23.30 Gwiazdy polskiego rocka - Tadeusz Nalepa
24.00 Panorama

SOBOTA

21 grudnia
PROGRAM I

- 7.30 Program dnia
7.35 Wskiel
8.00 Wiadomości poranne
8.10 Rynek - agro
8.40 Na zdrowie - magazyn rekreacyjny
9.00 Złamano - program red. katolickiej dla dzieci i rodziców
9.25 5-10-15 - program dla

10.15 „dzieci i młodzieży”
10.30 Język angielski dla dzieci (69)
10.35 „Wojownicze żółwie ninj” - serial anim. prod. USA

- 10.55 Bellona - wojakowski magazyn wydawnictwa
11.20 Szkoła pod żaglami
11.50 Wiadomości
12.00 Pieprz i wanilia - W krainie zielonego smoka i śpiewających syren - Na ziemi Chrystusa
12.40 Mł - świat
13.00 Rodzina rodzinie - wpływ środków przekazu na życie rodzinne
13.30 „Światynie przyrody” - film dok. prod. fr.
14.00 Walt Disney przedstawia - „Kaczki opowieści”, - „Gwiazda wigilijna” (1)
15.15 Z archiwum Teatru Telewizji: Ferdynand Bruckner „Elżbieta, królowa Anglii” (cz. 2), reż. Laco Adamik
16.55 Katolicki magazyn młodzieżowy
17.15 Teleexpress
17.35 Butlik
18.05 Wzr - magazyn kulturalny
18.25 „Detektyw w sutannie” - „Wyrę, aby stracił” - serial krym. prod. USA
19.15 Dobranoc: „Domek”
19.30 Wiadomości
20.00 Polskie ZOO
20.20 „Spotkanie” (2-ost.) - film fab prod. USA
22.00 Sportowa sobota
22.35 Wiadomości wieczorne
22.55 Szumy, zępy, cięgi - magazyn kulturalny
23.35 „Violetta” - film fab. prod. fr.
1.05 Zakonczenie programu

PROGRAM II

- 7.30 Panorama
7.35 Peryskop - mag. wojsk.

- 8.00 Dla dzieci: „Ulica Szamkowa”
9.00 Magazyn telewizji śniadaniowej
9.25 Nie tylko winnice - mag. społeczno - kulturalny
10.00 CNN
10.10 Oni magazyn kobiecej
11.00 Tacy sami - program w języku migowym
11.10 Polska Kronika Filmowa Akademii Polskiego Filmu: „Zamach”
12.25 Zbigniew Brzezinski - człowiek nieznan
12.45 Świąteczne zwycięzcy
13.00 Zwierzęta świata: „Bezczenna przyroda”
13.35 Klub Yuppies? - program dla młodzieży
14.00 Wzrostowa lista przebojów M. Niedzwieckiego
14.30 Studio Sport
15.20 Program dnia
15.25 Vademecum teatromania
16.05 6 z 49 - teleturniej
16.25 Losowanie zakładów gier liczbowych Totalizatora Sportowego
16.30 Panorama
16.40 „Noćni grabieżcy” (4) - serial prod. fr.
17.30 „Jesienio” - serial USA
18.00 Program lokalny
18.30 Polska Gra - teleturniej
19.20 Obłęgarek jesienią - rep.
19.30 Galeria Dwójki
20.00 Koncert Orkiestry Kameralnej „Amadeus”
21.00 Panorama
21.20 Słowo na niedzielę
21.25 Bez znieczulenia
21.45 Drzewo jest modelem życia - rep.
22.00 „Prawdziwy bohater” (4) - serial prod. ang.
22.30 Rock noc
24.00 Panorama
0.05 Rock - noc

Doskonały podarek

Aparaty
Filmy
Zdjęcia

(wywoływanie do 40 minut)

Konica

FOTO - EXPRES

Kielce,
ul. Sienkiewicza 36 (róg ul. Leśnej).

Dla dawodawców zniżki

Kielce, Wesoła 46

USG

JAMA BRZUSZNA
DIAGNOSTYKA CIAŻY
codziennie 12-17,
sobota 10-13,
24 XII 12-14
31 XII 12-14

WYPOŻYCZALNIA

VIDEO-AMOR

SEX SHOP

APTEKA

Kielce, ul. Wesoła 13

PRZEDSIĘBIORSTWO
WIELOBRANOWE
IMPORT • EXPORT

26-600 RADOM, ul. Struga 26/28 POLAND
Wpłacając 51 mln zł stajiesz się posiadaczem

„poloneza caro”

- resztę BEZ ODSETEK - spłacasz w ratach po 2,7 mln zł przez 6 m-cy
O R A Z
wszystkie tytuły PRZYPŁEC NIEWIADOMOŚCI
w tym - punkty sprzedaży (książki na kolach)
dla prowadzącego działalność gospodarczą
- 20 proc. tanciej

Możesz zlecić zainstalowanie:

- haka holowniczego,
- autosłamu,
- radiodiodniomika, odzwierca...

I Hurtownia Specjalna Radom, ul. Słowackiego 59
poleca 500 różnych asortymentów w ciągłej dostawie.
Wpisać zamówienia z bezpłatą dostawą do Klienta.
Informacje telefoniczne: 291-81, wewn. 278, 279 lub 235-26

1987/7

„EXBUD-2 Spółka z o.o.”
Kielce, ul. Wesoła 51, tel. 438-50, 487-93
z okazji zbliżającego się sylwestra i karnawału
zaprasza wszystkich handlowców
do naszej hurtowni
przy ul. Zagłabskiej 153.
Oferujemy szeroki wybór win importowanych i szampańskich
po bardzo atrakcyjnych cenach.

3347/8

„Słowo” telewizyjne „Słowo” telewizyjne „Słowo” telewizyjne

NIEDZIELA 22 grudnia

- PROGRAM I**
- 7.55 Program dnia
8.00 Tydzień
9.00 „Choińska, choińska” – specjalny świąteczny program dla dzieci
- 10.20 Język angielski dla dzieci
10.30 Świat odkrywany (2) – ser. dok. prod. USA
11.20 Notowania
11.45 Telewizyjny koncert zyczeń
12.15 Podzwonne dla „62m” – wojskowy program publ.
12.40 Teatr Młodego Widza: E. Ostrowska – „Wizyta”
13.45 Magazyn „Morze”
13.45 Portrety – ostatni zagonczyk (1) – S. Cat-Mackiewicz, film dok.
14.40 „W kręgu paryskiej kultury” – reportaż
15.20 Telewizjer
15.45 W starym kinie: „Ojciec narzeczonej” – kom. USA
17.15 Telexpress
17.35 Dziennikarze ujawniają
18.10 „Synowie i córki” – serial prod. USA
19.00 Wieczorynka: Walt Disney przedstawia – „Chip i Dale”
19.30 Wiadomości
20.10 „Rzykant” (8) – serial prod. ang.
21.05 „Walpsa – prezydent” – film dok.
22.35 Sportowa niedziela
22.55 Wiadomości wieczorne
23.15 7 dni – Świat
23.45 Wokół wielkiej sceny – magazyn operowy
- PROGRAM II**
- 7.30 Przeglad tygodnia (dla niesłyszących) 9
8.00 Dla dzieci: „Ulica Sezamkowa”
9.00 Film dla niesłyszących:

„Rzykant” – serial prod. ang.

- 9.50 Powitanie
10.00 CNN
10.20 Program lokalny
10.50 Magazyn przedchodnia
11.00 Odcienie czerni i bieli – RPA – film dok.
11.30 Podróże w czasie i przestrzeni: „Cudowna planeta” (3) – serial dok. prod. jap.
12.20 Animals – mag. ekol. Dimanche
13.00 Express
13.15 100 pytań do...
13.55 Rebusy – teleturniej
14.20 Kino familijne: „Skarb w ziemi nocy” (2) – serial prod. niem.
15.10 Neptun television przedstawia – Mafia po roku
15.40 Magazyn „102”
16.20 Program dnia
16.30 Panorama
16.40 Za chwilę dalszy ciąg programu – prog. W. Manna i K. Matery
17.10 Studio Sport
18.00 Blizni świata – przegląd telewizyjny
19.00 Wydarzenie tygodnia
19.30 Publicystyka kulturalna
19.50 Ignacy Jan Paderewski – Symfonia „Polonia” w wykonaniu Orkiestry „Sinfonia Warszawa”
21.00 Panorama
21.25 „Znow wolny” – film fab. USA
22.35 Felietony doraźne Jacka Federowicza
23.00 Okolicie jazzu – Ben Sidran i Billy Cobham na Targach Midem89
24.00 Panorama

SKUTECZNA
WALPSA
w „Stawie Łabie”

PIĄTEK – 20 GRUDNIA

- RAI UNO**
- Wiadomości: 7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.30, 13.30, 17.50, 20.00, 22.45, 24.00, 5.50 Biblioteka RAI UNO – „Czarna strzała” (cz. 5) 6.55 Poranek z RAI UNO
7.30 Magazyn ekonomiczny z Mediolanu 10.05 Ekonomia 10.25 Fantastico bis 11.05 Film z serii „Witamy na Ziemi” – „Nigdy nie trać kontroli” 12.00 „Bardzo mi miło...” RAI UNO (cz. 1) 13.55 Trzy minuty o... ciekawostki ze świata 14.00 „Bardzo mi miło...” RAI UNO (cz. 2) 14.30 „Błękitne drzewo” – program dla najmłodszych 15.00 „Jak ma doświata” – cuda i dziwne 16.00 „Big” – program dla nastolatów 16.55 Mecz piłki nożnej w Turynie: Juventus – Senegal 17.35 „Wolna przestrzeń” 18.40 Quark – „Owadziemiśnik” – film dokumentalny 19.40 Almanach 20.30 Trybuna polityczna 20.45 „Aniołki Charliego” film w reż. V. McEvety, wyk. F. McCurray, C. Leachman 22.25 „Apollo Dafne” 23.00 Livia Azzariti przedstawia... 0.40 Północ i okolice 1.00 Regiony w lustrzanym odbiciu – Lombardia
- RTL PLUS**
- 9.00 Autostrada do nieba – serial film. USA 9.45 Reich und Schen – serial film. USA 10.10 Weltlauf mit dem Tod – serial przg. USA 11.00 Show-Laden 11.25 Die wilde Rose – serial meksykański 12.10 Der Unsichtbare – serial USA 13.00 Ein Vater zuviel – serial film. USA 13.30 Santa Barbara – serial film. USA 14.20 Die Springfield Story – serial film. USA 15.05 Der Clan der Wolf – serial meksykański 15.47 Wiadomości 15.50 ChiPS – serial krym. USA 16.40 Riskant! – telegra 17.10 Cena jest właściwa – show 17.45 Sterntaler – quiz film. 17.55 Wiadomości 18.00 Die wilde Rose (powt. z godz. 11.25) 18.45 Wiadomości, serial i pogoda 19.10

Nordwestdeutsche Klassenlotterie 19.20 Pacificgeschwader 21.14 – serial sens. USA 20.15 Airwolf – serial sens. USA 21.10 Miasztco-k Twin Peaks – serial USA 22.10 Anpfl – pilka nożna – show 23.55 Tutti Frutti – progr. erot. 23.55 Wiadomości pogoda 0.05 Mitternachtstip 0.10 Was Schulmadchen verschweigen – film erot. RFN, 1970.

PRO 7

7.40 Trick 7 – serial anim. (powt. z czwartku) 8.25 Mister Ed (powt. z czwartku) 8.50 Die Barren sind los (powt. z czwartku) 9.20 Jane und Kathleen – Schicksalsswege zweier Freundsinnen – austral. serial krym. 10.15 Tausend Meilen Staub – western, serial USA 11.10 Ganz grose Klasse (powt. z czwartku) 11.35 Barney Miller – serial komediowy USA 12.00 Ein Fall fur Professor Chase (powt. z czwartku) 12.50 Perry Mason – serial detektywistyczny USA 13.50 Trick 7 – serial anim. (powt. z czwartku) 14.45 Der Schandfleck – austral. niem. film fab. 1956 16.35 Hart aber herzlich – serial detekt. USA 17.25 Trick 7 – serial anim. 19.25 Bill Cosby Show 20.00 Wiadomości 20.15 Das Madchen ohne Pajama – komedia RFN, 1957 22.15 Ulisse San Francisco – serial krym. USA 23.20 The Liberation of L.B. Jones – film krym. USA, 1969 1.10 Wiadomości 1.20 M.A.S.H. – serial komed. USA

EUROSPORT

14.00 Pilka nożna, Miśtrzostwa Europy, Europa – Ameryka Łacinska 15.30 Motor sport – sporty motorowe 16.00 Najlepsi w roku (4) 18.00 Boks francuski 19.00 Track Action – mag. samochodowy i motocyklowy 19.30 Eurosportnews – aktualności z dnia 20.00 Hokej na lodzie, turniej w Moskwie 21–26 m. 22.00 Transworld Sport – mag. 23.00 Boks 0.30 Eurosportnews 2 – aktualności z

nocy

LIFESTYLE

11.00 Amerykańskie teleturnieje 11.50 Lifestyle Coffee Break – gość tygodnia 11.55 Everyday Workout – czas na gimnastykę 12.25 Great Chefs of New Orleans – szefowie kuchni polecają 13.00 Sally Jessy Raphael – rozmowy bez sekretów 13.50 Star Time – telepokazy 13.55 Search for Tomorrow – serial obycz. 14.20 The Rich Also Cry – serial obycz. 15.20 Lifestyle Plus – wywiady Davida Hamiltona 15.30 Country Ways 15.55 Power Hits USA – najwięksi przeboje, znani artyści, informacje muz. 16.50 Lifestyle Tea Break 17.00 Dick van Dyke – serial komediowy 17.30 Amerykańskie teleturnieje 18.25 Livestyles of the Rich and Famous – o bogactwach i sławach 19.00 Zakupy w TV – oferta towarów 23.00 Zakonczenie

RADIO KIELCE

6.00 Aktualności dnia w opr. W. Reznera 6.05 Aktualności dnia w opr. M. Smolewskiej – „Wojewódzkie 8.10, 10.25 Kurier ogłoszeniowy 8.30 „Odcienie jesieni” aud. Cz. Kusala 8.50 Z teki kompozytorskiej W. Jagielskiego 9.00, 11.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.00 Wiadomości 9.05 Nie czytaliśmy – posłuchaj 9.10 Muzyka dla wszystkich 10.00, 14.00, 20.00 Magazyn informacyjny 10.10 Jazz 10.30 „Stanisław Konarski” aud. arch. M. Bieleckiego 11.05 Rozmaitości i muzyka w opr. Zb. Łuczyskiego 12.30 W ludowych rytmach 13.05 „Sprawa na dzis” 14.00 Magazyn bezpieczeństwa ruchu drogowego 14.10 Atrakcje MTV 15.05 Muzyka dawnych mistrzów 16.00, 18.00 BBC 18.30 Lekture domowe – aud. M. Karpińskiego 19.05 Rozkosa fała 20.10 Radio po kolacji

AUTOARMY
SZYBY
SAMOCHODOWE,
OPONY
DUNLOP

EUROTOP

SALON SAMOCHODOWY
KIELCE, UL. POMORSKA 53, TEL/FAX 464-78

CZYNNY CODZIENNIE W GODZ. 10-18,
NIEDZIELE W GODZ. 11-15

104131/G

HURTOWNIA DANEX
– rajstopy feniks
– bielizna ciepła
– rekawiczki
– pantofle domowe

Kielce,
os. Słoneczne Wzgórze 18F,
Czynna 8–17, 103029/g

Sklep meblowy
Kielce, Wesoła 44

Zaprasza
w godzinach 10–17.

103029/g

PRZEDSIĘBIORSTWO HANDLOWE

Ostrowiec, os. Słoneczne 14
tel. 263-46

Przyjdź! Zobacz! Kup!
Meble jakich jeszcze nie było.
Telewizory prod. GZE Unimor.

Zapraszamy serdecznie
naszych klientów do sklepu nr 2
w godz. 9–18, w soboty 9–15.

103029/g

100 typów
OKIEN i DRZWI
poleca HOSSA

Kielce, ul. Żelazna 22 (PSK obok dworca PKP),
w godz. 6–16, tel. 66-34-21

3666/2

NOWA DOSTAWA = NOWA OKAZJA
AUTOHAUS

Vollmer Sack

to 50 lat doświadczenia w sprzedaży samochodów osobowych

WYŁĄCZNY PRZEDSTAWICIEL W POLSCE

IKARIA Sp. z o.o.

OFERUJE PAŃSTWU:

- * NAJWYŻSZEJ JAKOŚCI SAMOCHODY UŻYTYE „FORD” (uwzględniamy zwroćnienia z cła i podatku obrotowego);
- * ORYGINALNE NIEEMIECKIE CZĘŚCI ZAMIEIENNE DO SAMOCHODÓW „FORD” – w ciągłej sprzedaży i na zamówienie;
- * CZĘŚCI ZAMIEIENNE DO SAMOCHODÓW INNYCH MAREK ZACHODNICH NA ZAMÓWIENIE.

ZAPRASZAMY DO SKLEPU
i biura SKŁADU CELNEGO „IKARIA”
w KIELCACH, ul. Krakowska 74
od poniedziałku do piątku w godz. 9–16
w soboty w godz. 9–14.

103029/g

W widłach Wisły i Pilicy

FOLWARK

JERZY FIJAŁKOWSKI

Zatrzymujemy się przy żelaznej pogiętej bramie z wytartym zamkiem. Do bramy przymocowano tablicę, na której znajduje się bardzo, ale to bardzo długi napis: „Własność prywatna, wstęp surowo wzbroniony... Osoba przebywająca na terenie gospodarstwa bez upoważnienia została potraktowana jako kłusownik...”. Wieży wartowniczej z karabinem maszynowym na razie nie widać. Przedsiębiorstwo rolniczo-przemysłowe „Mirapol”. W dali przy stawach rybnych koparka oczyszcza zbiornik wodny.

W latach okupacji hitlerowskiej Niemcy skierowali tu do folwarku pięciu żołnierzy dla ochrony. Żołnierze mieszkali wygodnie, dobrze jedli i dla zabicia czasu spacerowali niedziami wśród pieszczotliwych lasów, przynosząc bukiety kwiatów polnych.

Była niedziela 4 czerwca 1944 r. Żołnierze kończyli obiad, kiedy między zabudowaniami pojawiły się unumierowane sylwetki. Służba folwarczna ostrzegła Niemców, ale było już za późno. Wybiegli z karabinami i rozpoczęła się bezładna strzelanina. Folwark otoczony był łutami z oddziału AK „Huberta”. Jeden Niemiec padł na drogę, trzech dosięgły kule na krzyżówkach koło figury, piątą ocalał, bo przebywał w ustpie i uciekł przez ogród. Partyzanci zabrali broń i amunicję, narzekając, że tego było mało. B. Hillebrand w „Partyzancie na Kieleczyźnie” (s. 542) pisał o walce stoczonej z ochroną majątku. Jaka tam walka? Niemcy wystrzelano w biały dzień.

Jak kaczki.

Folwark Miról już w okresie Polski międzywojennej był majątkiem państwowym. Dzierżawcy zmieniali się często i obiekt przez to upadał. Po wojnie nastąpiła parcelacja. Zostawiono resztkę, a na uzyskanych działkach chłopci pobudowali chaty. Kolejnymi dzierżawcami resztki byli: Zacharski, Buraczynski, Sieradzki i Markiewicz. Dzięki zapobiegliwości i inicjatywie żony Buraczynskiego powstały nowe stajnie i obory. Potem wszystko zaczęło się sypać. Ostatecznego aktu zniszczenia dokonała Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna.

A właściwie co nas tu sprowadziło? Na mapie topograficznej (arkusz 17a w skali jeden do stu tysięcy, wydanej przez Wojskowy Instytut Geograficzny w 1938 r.) tuż przy stawach folwarku Miról liczące wtedy sześć „dymów” narysowano ostre deniwelacje terenu, dwa skrzyżowane motki i umieszczono drobnym maziem napis: „Ruda żel.” To są grunty Starego Mirowa, który dawniej nazywał się Bożyń, gdy na Nowy Miról mówiono Żabagnie.

Zakład był czynny do wojny i niełatwo znaleźć ludzi, którzy tam pracowali. Przedsiębiorca mający miejscowych chłopów do pracy, głębił najpierw w miejscu perspektywicznym szybki poszukiwawczy z obudową półnadrzewną. Szybikami tymi konturowało się złożo, a potem zdejmowało nadkład, czyli ziemię i następowało kopanie rdzawego piasku żelazistego, w którym tkwiły gniazda rudy. Rudą był

żelaziak brunatny. Surowiec niskoprocentowy, krzemionkowy, a więc trudnopolny. Rdzawy piasek wywożono jako odpad na haldy spijac z niego ogromne pryzmy o powierzchni liczące hektary. Złoża tego typu nigdy nie były zawadzone i gniazda rudy w piasku żelazistym schodziły do kilkudziesięciu metrów w głąb. Eksploatowano je dla hut znajdujących się w dolinie rzeki Kamiennej od Ostrowca Świętokrzyskiego aż po Końskie.

Nie tak dawno po II wojnie światowej próbowano wzbogacać piasek żelazisty, aby zmienić go w rudę. Najpierw wybudowano zakład przemysłowy w pobliskim Żebcu, a potem okazało się, że nie ma sposobu na wzbogacenie naszego piasku.

Zakład okazał się niepotrzebny i co najdłuższe, prokurator tu nie ingerował, bo budowę Żebca wymusiła niedouczona kadra partyjna.

Przy dawnym folwarku Miról na zniwelowanych haldach chłopci postawili domy i usilowali orać. Przysiółek należał do parafii Jastrzab. Kościół i cmentarz grzebalny były oddalone ośmiu kilometrów. Ludzie z Mirowa na wyrównanych haldach założyli w 1948 r. własny cmentarz.

Był rok 1957 kiedy znów podjęto niwelację wielkiej haldy i przystąpiono do budowy kościoła. Lasy Państwowe udostępniły w Żebowie Małym kamieniołom żółtego piaskowca. Ten ciosany kamień wykorzystali budowniczości na okładnię świątyni i jej ogrodzenia.

wydawnictwo Głos

RENAULT

Oferujemy w punkcie sprzedaży

KIELCE, UL. KRAKOWSKA 220 (AUTO - MYJNIA)
SAMOCHÓD NOWE Z GWARANCJĄ 1 rok (3 lata)
gwarancja na nadwozie 6 lat

RENAULT 5	od 12.300 DM
RENAULT CLIO	od 13.350 DM
(SAMOCHÓD ROKU 1991)	
RENAULT 19	od 14.600 DM
RENAULT 21	od 19.800 DM
RENAULT 25	od 27.000 DM
ESPACE	od 35.300 DM
EXPRESS	od 13.600 DM

CENY PODANO BEZ CŁA I PODATKU OBROTOWEGO

IMPORT - EKSPORT

AUTO - SERVICE

IKAR

KIELCE, UL. KRAKOWSKA 220
TEL. 514-23, TLX 0612471

Rewelacyjny szwajcarski aparat testowy dla kobiet PC-200
(najlepsza metoda planowania rodziny i urodzin)
oferuje
Sex-shop „Intimus”,
Kielce, ul. Sienkiewicza 78 (Hotel „Centralny”).

ATRAKCYJNA WYPRZEDAŻ
EXBUD - 1 Spółka z o.o. Kielce
prowadzi sprzedaż po najniższych cenach w kraju

- kable i przewody telefoniczne
- osprzęt instalacji wodno-kanalizacyjnych
- drut spawalniczy o średnicy 1,2 mm
- części elektryczne
- elektronarzędzia BOSCH i osprzęt
- wykładziny dywanowe w tym kwadraty różnokolorowe 50x50 cm
- blacha aluminiowa anodowana - brązowa
- komory klimatyzacyjne BKC
- ruszta do kotłowni K-336
- galanteria meblowa i budowlana
- odczynniki chemiczne i farby suche
- ryny i rury spustowe

Sprzedaż prowadzi:

BIURO HANDLU I USŁUG w Dyminach k/Kielce
telefon 117-068, 420-87 FAX 11-03-25 TLX 612696

TĄJKIEL

IMPORT-EXPORT

Sprzedaż w punktach

- Kielce, ul. Pomorska 16,
- Kielce, ul. Waligóry 18,
- Ostrowiec, ul. Okólna 6a

Informuje
Trwa wyprzedaż przedwieczna odzieży ocieplanej, obuwia, zabawek i innych atrakcyjnych towarów. Ponad 100 asortymentów.
Bonifikata do 70 proc.

Zapraszamy

codziennie w godzinach 10 - 18.

Wszystkie punkty sprzedaży czynne również w niedzielę 22.XI.91r.

W sprzedaży także sukienki sylwestrowe.

U nas kupisz najtaniej i tylko do 31.XI.91r.

31224

Przedsiębiorstwo Wielobrazowe „WALWOOD”

Zaprasza miłych Klientów
na Świąteczne Zakupy
do sklepu meblowego
w Kielcach, ul. Legnicka 28,
tel. 482-96 w godz. 10-19.

Wśród kupujących w dniach 10-24 grudnia
rozlosowane zostaną upominki gwiazdkowe.

Oferujemy sprzedaż na gotówkę i na raty. Zapewniamy transport
na terenie miasta. Dojazd do sklepu ul. Armii Czerwonej i Śląska.

100349

„LIDER”

Spółka z o.o. Radom, ul. Ptasia 15
zaprasza do hurtowni w godz. 8 - 18

1. Kosmetyki
2. Chemia gospodarcza
3. Środki do zmywania mechanicznych
4. Kompleksowe zaopatrzenie zakładów w środki czystości
5. Wyroby złączne: śruby, wkręty, nit.

Sklep firmowy ul. Młodzianowska 9,
godz. 9 - 17

- art. gospod. domowego
- chemia gospodarcza
- kosmetyki
- art. biurowe i szkolne.

100350

- Kielce, ul. Jana Pawła II 12, tel. 475-75
- firma o wieloletnim doświadczeniu
w technice odbiorczych instalacji
telewizji satelitarnej proponuje państwu

BLIŻEJ ŚWIATA PRZEZ 24 GODZINY

- zestawy satelitarne - MASPRO, PACE, UNIDEM, FUBA, CX CONNECTION, GOLDSTART
- zestawy sąsiedzkie 4, 8, 12, 16 abonentów
- dekodery wizyjne 3-systemowe (RTL-4, Tele-Club, Film-Net)
- grudniowe zakupy promiennie będą losowanymi w I dekadzie stycznia atrakcyjnymi nagrodami, oraz dodatkowo bonifikata 10 proc. przy zakupie 3-systemowego dekodera.

Pełna ekspozycja sprzętu w naszym salonie TV-SAT przy
ul. Jana Pawła II 12, codziennie w godz. 10-18, w soboty 10-16.

ŻYCZYMY UDANYCH ZAKUPÓW

101786/G

**GABINET
STOMATOLOGICZNY
MIX-MED ARIMA
RADOM UL. SZEWSKA 13
TEL. 248-69**

- leczenie i usuwanie w narkozie
- wypełnienia najlepszych firm światowych, m.in. utwardzane światłem lampy halogenowej
- usługi protetyczne (protazy szkieletowe, mosty i korony porcelanowe)
- pokrywanie zębów środkami przeciwpłódnociecznymi
- nowoczesna profilaktyka, środki do higieny i pielęgnacji jamy ustnej.

Gabinet czynny jest codziennie.
Zapisy przyjmujemy osobiście i telefonicznie.

100351

**PRZEDSIĘBIORSTWO
USŁUGOWO-PRODUKCYJNE**

„TAWOY”

mgr inż.
TADEUSZ WOYCZYŃSKI

**Zakład Produkcji
Elementów Betonowych
i Żelbetowych
Słowik - Markowizna
tel. 66-70-83,**

produkcja:

- wszelkie elementy betonowe i żelbetowe
- budownictwa ogólnego
- zbiorniki na wodę i ścieki, kregi żelbetowe
- elementy drogowe
- małej architektury
- parapety i okładziny schodowe z lastryka
- kanały i komory co.

**Zakład
Remontowo-Budowlany
Kielce, ul. Pieniąska 61
tel. 31-69-57**

**wykonywujemy we wszystkich
branżach:**

- obiekty nowe budownictwa mieszkaniowego, ogólnego i przemysłowego
- nadbudowy, przebudowy, dobudowy obiektów
- remonty kapitalne
- obiekty instalacyjne nowe i remonty
- drogi, place i obiekty małej architektury.

103296/G

CHEMIA GOSPODARCZA

Hurtownia s.c.

„TIPS”

- proszki
- pasty
- płyny
- kosmetyki

Kielce, ul. Wzrósowa 7

tel. 450 - 00

godz. otwarcia 8-17

sobota 8-12

Filia Jedrzejów

ul. Piłsudskiego 4

godz. otwarcia 8-17

sobota 8-12

100352

Uwaga: Handlowcy art. spożywczych!

UNITEM

Kielce
ul. Ciepłotłoczowa 26
tel. 576-02, 66-38-31 telax 613724

**ogłasza
KONKURS**

Kto do końca grudnia 1991 roku zakupi
w naszej hurtowni artykuły za ponad milion złotych,
wznie udział w losowaniu nagrody - telewizora „sanyo”.

Oferujemy: kokioli włoski (14.000 zł),
brzoźnik w puszkach (od 11.500),
vegete (a 250 g od 10.300, a 75 g od 3.300),
olej sojowy (a 11 od 12.500),
olej słonecznikowy (a 11 od 13.500),
gumy do żucia (od 320 zł),
herbaty austriackiej (od 5.500 zł).

Zapraszamy.

Zakupy w firmie „UNITEM” to pewność zysku,
a w grudniu zyska dodatkowo wygranej.

100353

Hurtownie radomskie

zaopatrzą wasze firmy (sklepy)
we wszystkie potrzebne nam wyroby złączne

- ŚRUBY

- zamkowe (podsadzane)
- maszynowe
- ampułowe (imbusowe)

- NAKRĘTKI

- PODŁADKI

- WKRETY do drewna i metalu

Ceny - hurtowe już od 12.500 zł.

Natychmiastowe terminy realizacji zamówień.

METPOL - Radom, ul. Szaryniewska 22

(trasa z Radomia na Rzeszów),

tel. 548-03 w godz. 8-15

HURTOWNIA - Radom, ul. Czarnieckiego 11

(obwodnica Kielce-Warszawa), w godz. 8-15

100354

Skład reklam: Jacek Kępkowski, Artur Janaszek - „Exbud 13” Biuro Reklam „Słowa Ludu”, tel. 448-58, Kielce, ul. Targowa 18. Redakcja nie odpowiada za treść zamieszczonych ogłoszeń.

Biuro Turystyki Młodzieżowej
Spółka Akcyjna
Kielce, ul. Ścieśnica 1
tel. 434-71, ttx 0612304

ZAPRASZA NA ATRAKCYJNE IMPREZY:

1. SYLWESTROWE

- Czecho-Słowacja (Praga) 29.XII.91-2.1.92, cena 970.000 zł, dojazd własny
- Czecho-Słowacja (Praga) 30.XII.91-2.1.92, cena 1.932.000 zł, dojazd autokarem
- Węgry (Budapeszt) 29.XII.91-2.1.92, cena 1.800.000 zł, dojazd autokarem
- ZSR (Baku-Azerbejdżan) 28.XII.91-4.1.91, cena 1.500.000 zł, dojazd autokarem samolot
- Budapeszt (Sylwester) 29.XII-2.1., cena 800.000 zł, dojazd autokarem

2. NARCIARSKIE

- Austria (St. Martin) 26.1.-4.1.92, cena 2.300.000 do 2.700.000 zł, dorokli, 1.650.000 zł dzieci, dojazd autokarem
- Czecho-Słowacja (Chopok) sport, hotel „Teśa” od 18.1.92 co 7 dni, cena 1.610.000 zł dojazd autokarem

3. ZIMOWISKA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY

- Węgry - Balaton Holiday I.II-8.1.92, cena 1.800.000 zł, dojazd autokarem

4. KULIGI DLA DZIECI I DOROSŁYCH

- terminy dowolne, cena 30.000 do 60.000 zł/os
- 5. COTYGODNIOWE WYCIECZKI DO:
- Budapesztu, wyjazdy w czwartki, cena 300.000 zł
- Rowna, wyjazdy w środy, cena 300.000 zł
- Berlina, wyjazdy w czwartki, cena 320.000 zł
- 6. Prowadzimy wynajem autokarów, ceny konkurencyjne.
- 7. Prowadzimy sprzedaż informatorów o Niemczech dla turysty i handlowca.

Zapraszamy do naszego biura codziennie w godz. 9-16.

3123/9

VIDEO WYPOŻYCZALNIA
Kielce, ul. Mazarska 11 - róg Włocza
czynne 7 dni w tygodniu
(dni powszednie 11-20, niedziele 15-19)
FILMY od 3.500 zł
Sama wyborcza film
Masz dostęp do kaset
ZAPRASZAMY !!

104794/G

Sezonowa obniżka cen
MC kolor
szyldy reklam,
prace budowlane
Gwarancja min. 12 miesięcy
Kielce, tel. 66-45-11, w. 58
ZADZWOŃ PRZYZJEDZMY!

104795/G

OBWOODY DRUKOWANE
wykonuje
„ELDRUK”
Kielce, tel. 32-53-56;
31-74-59; 66-01-76.

104796/G

Choinki świąteczne
(tytuł w dniach)
oraz sztuczny śnieg
w sklepach AGROCENTRUM
ul. Bucza 38
ul. Żeromskiego 17
KIELCE

104837/G

Skorzystaj z szansy

LEGALNEGO ZATRUDNIENIA !

do różnych prac w górnictwie naftowym w Skandynawii
(niekoniecznie przy wydobyciu)

Dzienny zarobek od 420 do 680 DM

Pełną informację uzyskasz po wypełnieniu druku
poniższego kuponu i przesłaniu na adres:

PETROSERVICE INFORMIX, BOX 67
30 - 517 Kraków 14

Imię
Nazwisko
Miejscowość
Ulica
Poczta (z kodem)

104887/z

HURTOWNIA MADEX
sp. z o.o.

- * rajstopy
- * bielizna,
- * czapki, szaliki,
- * rękawiczki

- w ciągłej sprzedaży
- ceny producenta.

Kielce,
Żołnierszy Radniechich 21,
8-16 tel. 41-921 w. 262
Zagórna 46, 8-18

104829/G

EXBUD-1 BIURO PODRÓŻY Sp. z o.o.

OFERUJE

NAJTAŃSZE PRZEJAZDY AUTOKAREM DO:
NIEMIEC
FRANCJI
ANGLII

INFORMACJA I SPRZEDAŻ BILETÓW

KIELCE
- BIURO PODRÓŻY EXBUD-1
ul. WESOŁA 51
pok. 528, tel. 430-56
OSTROWIEC ŚW.
- PBP „ORBIS”
ul. STAROKUNOWSKA 1/7
tel. 536-25

SZEROKA OFERTA TURYSTYCZNA
DODATKOWY KURS DO REN I FRANCJI
UWAGA !
W DNIU 28.12.1991.

30752/G

hurtownia **ELEKTROMIS** oferuje bogaty
asortyment towarów spożywczych
i chemii gospodarczej

TYLKO U NAS!

błyskawicznie kupisz to czego szukasz !

zapewniamy sprawną i skuteczną obsługę każdego klienta,
gwarantujemy swobodny dostęp do towarów,

66-40-42

KIELCE - NIEWACHŁÓW

ul. Zakładowa 1
(magazyny PHW)

Zapraszamy
od poniedziałku
do piątku
w godz. 8-20
sobota 8-13

Jimex S.A.
Przedsiębiorstwo Handlu Zagranicznego
Warszawa, ul. Stawki 2

oferuje do sprzedaży
wyroby renomowanej firmy
SALAMANDER

* **OBUWIE**
* **GALANTERIA SKÓRZANA**

Ww. artykuły są do nabycia w naszym stoisku firmowym w **SALONIE MODY**
Kemex
Kielce, ul. Wojewódzka 2 w godz. 11-19.
3033A

INTERNATIONAL ACTIVE
Warszawa, ul. Komarowa 3

oferuje do sprzedaży
OBUWIE SPORTOWE
FIRMY **Reebok**

Ww. towary są do nabycia w naszym stoisku firmowym w **SALONIE MODY**
Kemex
Kielce, ul. Wojewódzka 2 w godz. 11-19.
3043A

INTERBUT
ŚWIEBODZICE
ul. Wębrzyńska 29

oferuje do sprzedaży
OBUWIE
dzienne, wizytowe, sportowe import
Włochy, Portugalia, Brazylia, Francja, Niemcy.
Sprzedaż dla odbiorców hurtowych w Magazynie Handlowym, ul. Przędłowa 4, w godz. 8-16

Ww. artykuły są do nabycia w naszym stoisku firmowym w **SALONIE MODY**
Kemex
Kielce, ul. Wojewódzka 2, w godz. 11-19.
3053A

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Handlowo-Usługowe
Olimpia

05-480 Karczew, ul. Kościuszki 21 tel. 796969

oferuje do sprzedaży
OKRYCIA I UBIORY DAMSKIE

Ww. towary są do nabycia w naszym stoisku firmowym w **SALONIE MODY**
Kemex
Kielce, ul. Wojewódzka 2 w godz. 11-19.
3143A

TOP SPORT
Sport Articles Trading
ul. Bohaterów Września 6/12 Warszawa

oferuje do sprzedaży
wyroby austriackiej firmy

• odzież sportowa
• torby sportowe
• sprzęt narciarski firm FISCHER, KASTLE, KOMPARELL, DYNAFIT, TYROLIA
• kurty, kombinzony narciarskie f-my ALLSPORT

Ww. artykuły są do nabycia w naszym stoisku firmowym w **SALONIE MODY**
Kemex
ul. Wojewódzka 2 w godz. 11-19
3203A

PHG G. BUCZEK
311-549 KRAKÓW
aleja Powstańców
Warszawskiego 10

oferuje do sprzedaży
hurtowej towarów -
IMPORT CHINY

* obuwie tekstylne;
* obuwie sportowe (skórzane);
* dresy;
* konfekcje;
* wózki dziecięce;
* rowery BMX;

Ww. towary do nabycia w Magazynie Handlowym
Kemex
Kielce, ul. Przędłowa 4, (Niewachów RBM), tel. 534-14, w. 204 w godz. 8-16.
2733A

SIGAL

ul. 28 Czerwca 1956 161/1 61-385 POZNAN

oferuje:
* **ELEKTRONIKĘ konsumpcyjną** (zestawy TV, SAT, telewizory "Sharp", "paco", "CX consolation", "strong", "ulmiden")
* **KOSZULE:** Paolo Bonghesi, The J. B. Collection, Haden and Follet Giorgio Fellini, Concourse, Nino Visconti, Luigi Rossi, (cena już od 70 tys.)

Ww. towary do nabycia w Magazynie Handlowym
Kemex
Kielce, ul. Przędłowa 4, (Niewachów RBM), tel. 534-14, w. 204 w godz. 8-16.
279A

Przedsiębiorstwo Handlowe Spółka Cywilna BARCİK & BARCİK
Bielsko-Biała, tel. 291-20 ul. Sobieskiego 41/3 fax. 21050, ttx 353432

SIEMENS
sprzęt gosp. domowego: ogrzewacze przepływowe wody: ekspresy do kawy i herbaty: młynki: żelazka: roboty: miksery: suszarki do włosów: kuchnie mikrofalowe: zmywarki itp.

Ww. artykuły są do nabycia w Magazynie Handlowym
Kemex
Kielce, ul. Przędłowa 4, (Niewachów RBM), tel. 534-14, w. 204, w godz. 8-16.
2833A

GIUD

oferuje Państwu
najwyższej jakości
ubrania męskie,
które
są do nabycia
w naszym stoisku firmowym w **SALONIE MODY**
Kemex
Kielce, ul. Wojewódzka 2, w godz. 11-19.
3233A

KOSPOBACIA

Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe "INTEGRAL"
53-401 Wrocław, Tęczyńska 83, tel. 0-71/307-25

oferuje Państwu
najładniejsze i najmodniejsze
• **SWETRY** znanych firm włoskich (Tivoli, Sima, Mennini, Cremonesi, Sigli);
• **SUKIENKI** produkcji firmy Ibis
• **SZALE** Affortunati

Ww. artykuły są do nabycia w naszym stoisku firmowym w **SALONIE MODY**
Kemex
Kielce, ul. Wojewódzka 2, w godz. 11-19.
3217A

KMS TRADING
Zestawy TV-SAT OFERTA ŚWIĄTECZNA
SATELITA ASTRA 1A, 1B

1. UNNISAT 3 - cena 4.190.000 zł
2. CX SRT 40 - cena 4.250.000 zł
3. UNNISAT 3000/99 kanałów, WEGENER/PANDA - cena 4.590.000 zł

Konwerty SHARP, NJR, MT11, 0 DB
Ceny zestawów z czaszą 80, 97 cm.
Możliwość instalacji z czaszą 8120, 1330 cm.
Instalacje zbiorowe dla 4, 8, 12, 16 apartmentów

SYNTRACK II - na wszystkie satelity.
Możliwość sprzedaży rata (na)

Biuro Handlowe - Kielce, ul. Krakowska 20,
tel. 491-88 od godz. 8.00 do 18.00, 31-95-62 wieczorem.
3405A

SKLEP MEBLOWY
Kielce, ul. Solna

polecamy:
* zestawy pokojowe
* zestawy wypoczynkowe
* meble młodzieżowe
* zestawy kuchenne
13020/9

VIDEO-CENTRUM
Kielce, 229-24

VIDEO-CENTRUM
Kielce

"PIGWA SHOW"
Kielce

KASJETA VIDEO
Kielce

Uwaga właściciele kiosków i sklepów
Hurtownia papierosów "WITOLD"
w Kielcach

przygotowała dla Państwa świąteczną ofertę papierosów zagranicznych oraz proponuje papierosy krajowe udzielając wysokich marż handlowych.

Zapraszamy na ul. Mieszka I nr 77 tel. 539-83 8-16, soboty 8-14.
Trafiają Państwo do nas wjeżdżając od ul. Lecha
32090/9

Przedsiębiorstwo Handlowo-Usługowe
w Jędrzejowie
pl. T. Kościuszki 19
tel. centr. 618-01

oferuje do wydzierżawienia
budynek o pow. 300 m przy ul. Reymonta 6a
na cele produkcyjne lub handlowe.
3211A

Zelin
Zakład Elektroniki i Informatyki
Kielce, ul. Domszowska 106 tel. 42901 do 05 wewn. 26

KOMPUTERY XT/AT/386/486

Monitory MONO/EGA/SVGA
Drukarki STAR/OKI/EPSON/HP
Dyski HD 20/40/80/120/200 MB
Serwis komputerowy IBM-PC
Serwis zasilaczy awaryjnych
Meble komputerowe

ZASILACZE AWARYJNE
400 / 600 / 800
VA
100387/G

"BACCALARIUS"
Prywatna Szkoła Podstawowa i Średnia w Kielcach
(w organizacji)

ogłasza nabór uczniów do wszystkich klas.

Informacja na karcie pocztowej powinna zawierać:
1. Imię i nazwisko ucznia
2. Klasę
3. Adres i nr telefonu

O terminie zebrania informacyjnego powiadomimy indywidualnie.

Zgłoszenia kierować:
"BACCALARIUS"
00-950 WARSZAWA 1
sk. pocztowa 860
32409/9

PROFESJONALNE USŁUGI KOMPUTEROWE

COMPLEX

- ✓ Komputery i IBM PC (AT, 386, 486)
- ✓ Drukarki OKI, FUJITSU
- ✓ Akcesoria komputerowe
- ✓ Oprogramowanie użytkowe
- ✓ Programy na zamówienie
- ✓ Sieci komputerowe NOVELL, UNIX
- ✓ Kompleksowa komputerizacja firm i urzędów
- ✓ KURSY KOMPUTEROWE ogólne i specjalistyczne

Sprawdź JAKOŚĆ i CENY naszych produktów i usług

NASZ ADRES...

COMPLEX computers
KIELCE, ul. Zagrzebska 84a
tel (041) 31-11-41 w.181 fax (041) 432-39

Okazja

Wina krajowe
już od 8,700 zł
oraz wina z importu.
Hurtownia Kosmopolit II nr 125
godz. 9-17
101524/g

FIRMA ZATRUDNI pracownicę

wymagana biegła znajomość języka niemieckiego,
paszport WKS, prezencja, duża dyspozycyjność czasem.
Kielce, tel. 32-49-49 (oferty na automatyczną sekretarkę).
101525/g

Agencja Turystyczna „AGRA” zaprasza na:

Imprezy sylwestrowe w Czechu-Słowacji:
- Kromierzy: 29.XII - 1.1.92, cena: 690 tys.
- Prerov: 29.XII - 2.1.92, cena: 720 tys.

Wczasy zimowe w okresie ferijum w Czechu-Słowacji:
- Trojanowice (ośrodek sanatoryjny) pokoje 2-13-osobowe
26.1.92-7.1.92, cena 980 tys. (dojazd własny)
- Haligowice Zjazd Dunajec - pokoje 2-13-osobowe
1.1.92-9.1.92, cena: 800 tys. (dojazd autokar).

Wydeżki turystyczne do Włoch na trasie:
Wenecja - San Marino - Rzym - Watykan (z milicją w pacjce) -
Monte Cassino - Florencja (zakwaterowanie w hotelach,
wyżywienie, bogaty program turystyczny), termin: 25.1.92-6.1.92,
cena 3.800 tys.
Zgłoszenia przyjmujemy w naszym biurze: Kielce, ul. Piotrkowska 12, III piętro,
pokój 311, tel/fax 446-49, tel. 412-11 wewn. 141.
101532/g

Wizyty domowe lekarz weterynarii

JACEK
KARWACKI

- * leczenie
 - * porady
 - * szczepienia profilaktyczne.
- Zgłoszenia
w godz. 13-16,
tel. 61-95-49
101502/g

HI-FI SOUND STUDIO

oferuje do sprzedaży:

- doskonale zestawy głośnikowe z subwooferem
(małe gabaryty - duża moc) firm:
ELAK, JAMO,

- sprzęt audio firm:
ROTEL, DENON, KENWOOD.

Zainteresowanych prosimy o kontakt telefoniczny.
Przedsiębiorstwo „INWEST” - Kielce,
tel. 44-992, w godzinach 8-15.

Życzymy udanego zakupu na gwiazdkę.
101513/g

HURTOWNIA RZEMIOSŁA w KIELCACH

ul. Średnia 14 (dzielnica Herby)
oferuje Państwu możliwość

kupna - sprzedaży

używanych samochodów osobowych,
ciężarowych, przyczep campingowych,
krajowych i zagranicznych.

Nie sprzedasz samochodu na giełdzie przyjeżdż do Hurtowni.
Informacje: na miejscu lub telefonicznie,
tel. nr 531-35 lub 546-66.
3409/x

Agencja Pielęgniarska

Pielęgniarki zaopiekują się
ludźmi wymagającymi
opieki, dziećmi w domu
przez całą dobę.

Również w sylwestra i święta.
Kielce, 06-11-92 czynny od 16 do 22.
101520/g

HURTOWNIA TKANIN „M i M” uprzejmie zaprasza na KIERSKIE PRZEDŚWIĘTCE.

Szeregowa sprzedaż TKANIN w cenach HURTOWNI.
Polecamy wszystkie rodzaje tkanin: od jedwabiu do wełny.
Szeroki wybór tkanin karnawałowych.
Przedszeregowa sprzedaż wiosennych tkanin sukienkowych
i koszulowych.

Kiwersk organizujemy wspólnie z przed. ZOTEX Corpor.
w sklepie firmowym na ulicy Czarnowskiej 1 (w budynku
hotelu „Centralny”).
Odbiorcom hurtowym przypominamy, że nasze biuro
i magazyny znajdują się w Kielcach na ul. Armii Czerwonej 106,
tel. 410-11 wewn. 202, 208.

Serdecznie zapraszamy od 17 grudnia do świąt.
Życzymy udanych zakupów.
3206/x

UWAGA KLIENCI PZU

Inspektor PZU w Busku Zdroju wraz z warsztatami Zespołu Szkół
Mechanicznych organizuje w dniu 21 grudnia br. od godz. 8 do 14
bezpłatne ustawienie felcztel oraz kontrolę układów hamulcowych.

Właściciele pojazdów posiadający umowy ubezpieczenia zawarte w PZU
(za okazaniem dowodu opłaty składki) będą mogli skorzystać z powyższych
usług bezpłatnie na terenie warsztatów szkolnych przy ul. Kanielskiej.
101517/g

Prywatna Lecznicza Zwierząt

„UNI-WET”
Radom, ul. Waryńskiego 17
(wejście od Buczka)
tel. 276-33
zaprasza
7090/y

W dniu 22.XII.1991r. odbędzie się po raz pierwszy GIEŁDA SAMOCHODOWA

przy ul. Zbożowej w Kielcach.
Na inaugurację przewidziano liczne premie dla uczestników:
* Mikołaj będzie rozdawał piwo, czekolady, papierosy
* dla kilku pierwszych klientów bezpłatny wjazd w 1992 r.
* dla pierwszego nabywcy samochodu MILION ZŁ nagrody
* wjazd bezpłatny.
Na terenie giełdy czynny auto-homis
ZAPRASZA API „Do-Centa”
101512/g

Z żalem zawiadamiamy, że w dniu 12 grudnia 1991 r. zmarł
Kol. mgr inż. DANIEL KOPEĆ
długoletni aktywny członek naszego stowarzyszenia.
Wyraz głębokiego współczucia Zonie i Rodzinie zmarłego
składa Zarząd Oddziału
Stowarzyszenia Elektryków Polskich
w Kielcach
3410/x

Podziękowanie

Wszystkim, którzy okazali nam dużą serca i współczucia
z powodu śmierci
Męża i Ojca

śp. Leszka Baranowskiego
oraz wzięli udział w ostatniej Jego drodze
serdeczne podziękowania składa Rodzina.
101512/g

Podziękowanie

personelowi Oddziału Neurologicznego
Wojewódzkiego Szpitala w Kielcach
a szczególnie Panu doc. dr. hab. Stanisławowi Nowakowi
za wysiłek w ratowaniu życia
męża i ojca
śp. Leszka Baranowskiego
wyrazy wdzięczności składa rodzina.
101514/g

Kieleckie Przedsiębiorstwo Instalacji Budownictwa w Kielcach, ul. Chałubińskiego 42

prowadzi:

- HURTOWNIA Sprzętu P.Poż. i Ochrony Osobistej, tarcz ściernych, tel. 501-70,
prod. „KORUND” - Kolo oraz rur stalowych.
- SKŁEP z materiałami instalacji wod.-kan., c.o. i gaz., elektrycznymi oraz sklep
wielobranżowy (porcelana Cmiński), tel. 524-81.

- Autoryzowany Serwis Elektronarzędzi „CELMA” świadczy usługi w zakresie
napraw gwarancyjnych i pogwarancyjnych oraz sprzedaży elektronarzędzi
„CELMA” dla przedsiębiorstw i indywidualnych klientów.

Zaopatrzymy się bezpośrednio u producentów i stosujemy najniższe marże.

Zapraszamy w godz. od 7 do 15.
3401/x

Zakłady Techniki Biurowej w Krakowie
Oddział Kielce, ul. Moniuszki 11, tel. 484-12

ZAPRASZA do nowo otwartego sklepu z maszynami biurowymi oraz materiałami eksploatacyjnymi do maszyn. Zaskupisz:
Maszyny do pisania walekowe i biurowe
Maszyny do pisania elektroniczne „Erika 3004, 3006”, „Optima SC-12”, „SC-14”, „SC-16”.
Maszyny do liczenia od kalkulatorów kieszonkowych do automatów liczących
Taśmy barwowe, taśmy korekcyjne, waleczki barwowe
Papier ksero, maszyny, przebity
Rolki papierowe oraz inne materiały do maszyn
Na sprzedane maszyny prowadzimy serwis gwarancyjny.
PRZYJDZ DO NAS Zapewniamy miłą i fachową obsługę.

104872/g

„BACCALARIUS”

Prywatna Szkoła Podstawowa i Średnia w Kielcach
(w organizacji)

ogłasza nabór uczniów do wszystkich klas.

Informacja na karcie pocztowej powinna zawierać:

1. Imię i nazwisko ucznia
2. Klasę
3. Adres i nr telefonu

O terminie zebrania informacyjnego powiadomimy indywidualnie.

Zgłoszenia kierować:

„BACCALARIUS”
00-950 WARSZAWA 1
skr. pocztowa 860

104169/g

Najtaniej i najpewniej kupisz u nas

części zamienne i akcesoria do samochodów:

„star”, „jelecz”, „liaz” i pochodne.

Możesz także umyć i dokonać przeglądu swojego samochodu.

Szybko i tanio.

Kielce, ul. Magazynowa 4 PUTH w pobliżu bazaru rolniczego.
Zapraszamy. 3124/g

„WAKO” Przedsiębiorstwo

Robót Instalacyjnych i Budowlanych
w Kielcach

poszukuje pracowników

w zawodach budowlanych i instalacyjnych na stanowiska robotnicze i do nadzoru budowlanego, do pracy na budowach eksportowych w Niemczech.

Wymagane wysokie kwalifikacje zawodowe.
Dla pracowników naboru — znajomość i niemieckiego.

Zgłoszenia: Kielce, ul. Targowa 18 IV p. pokój 408
w poniedziałki; środy w godz. 15—17
oraz piątki do 13—16 104666/g

UWAGA ROLNICY — HODOWCY DROBIU

Kieleckie Zakłady Drobiarskie

oferują do sprzedaży

od miesiąca stycznia do lipca 1992 roku
pisklęta kurze różnych ras ogólnoużytkowych
oraz pisklęta kurze typu „bojler”.

Zamówienia i zaliczki przyjmują następujące Zakłady Wylęgu Drobiu:

- Suchedniów, ul. Słoneczna 1, tel. 405
- Kąty Nowe k. Stopnicy, tel. Stopnica 95
- Pawłowice k. Sędziszowa, tel. Sędziszów 63-585
- Kazimierz Wielki, ul. 35-lecia PRL, tel. 212-71
- Jędrzejów, ul. Głowackiego 18, tel. 611-33
- Radom, ul. Grabowa 15, tel. 313-953
- Koźnice, ul. Wójcików 1 tel. 56-33
- Iłża, ul. Powstania Styczniowego 15, tel. 192
- Białobrzegi, ul. Kościelna 85 tel. 25-68

Oferowane pisklęta pochodzą z rodów uznanych, gwarantujemy wysokie walory użytkowe, w warunkach gospodarki drobotniczej.

Ponadto wv Zakładach będzie można zakupić paszę, premixy witaminowo-mineralne oraz podstawowy sprzęt drobiarski.

Dodatkowe informacje udziela Dział Surowców KZD
tel. 31-50-61, wewn. 230. ZAPRASZAMY! 104805/g

Zarząd Świątokrzyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej
w Kielcach

ogłasza konkurs
na stanowiska Kierowników Osiedli.

Wymagane wykształcenie wyższe, staż pracy w spółdzielczości lub zarządzaniu budynkami, co najmniej 2 lata pracy na stanowisku kierowniczym.

Oferata winna zawierać:

- podanie
- kwestionariusz osobowy
- dokumenty potwierdzające posiadane wykształcenie
- opinia z ostatniego miejsca pracy
- zaświadczenie o stanie zdrowia.

Oferaty w kopertach z napisem „konkurs” należy składać pod adresem SSM w Kielcach, ul. Warszawska 155 w terminie 14 dni od daty ukazania się ogłoszenia.

Informacje dodatkowe udzielane będą w dziale organizacji i kadr tel. 31-10-01. 3370/k

UWAGA! WIELKA OKAZJA!
ZPO „TALIA”

KIELCE, LESZCZYŃSKA 1
(róg Niskiej)

zaprasza

szanownych klientów w dniach
11 i 22 grudnia w godz. 10-16

NA WIELKĄ WYPRZEDAŻ

ODZIEŻY DAMSKIEJ

po CENACH HURTOWYCH

Polecamy:

☆ płaszcze z fuszka od 600.000 zł

☆ kurtki „atalski” po 500.000 zł

☆ bluzki jedwabne od 100.000 zł

☆ spodnie od 100.000 zł

☆ garnsonki od 240.000 zł

☆ sukienki od 300.000 zł

Polecamy również

odzież na studniówki. 104898/g

Sklep firmowy „Ruch”

w Kielcach, ul. M. Bucza 11

zawiadamia PT Klientów,

że prowadzi sprzedaż po najniższych cenach zbytu
szeroki asortyment towarów:

- wyroby cukiernicze
- kosmetyki i środki do prania i mycia
- przybory toaletowe
- zabawki i ozdoby choinkowe.

Ponadto Hurtownia „Ruch” przy ulicy Chęcińskiej 20/26

oferuje odbiórcom detalicznym i hurtowym
wymienione wyżej towary oraz wyroby tytoniowe,
udzielając korzystnych marż handlowych. 3314/k

FUNDACJA SPÓŁDZIELCZOŚCI WIEJSKIEJ

poszukuje

dwóch kandydatów do bezpłatnego szkolenia
w zakresie rozwoju spółdzielczości wiejskiej,
które odbędzie się w dniach 20.01—1.02.1992 r.

Fundacja — powołana w ramach pomocy technicznej dla wsi i rolnictwa, finansowana przez Europejską Wspólnotę Gospodarczą — składa się z sieci regionalnych ośrodków (ROUS) świadczących usługi dla istniejących spółdzielni i pomagających w tworzeniu nowych. Pracę ośrodków koordynuje biuro w Warszawie.

Wybrani kandydaci, po przeszkoleniu, mogą być zatrudnieni w nowo utworzonym ośrodku regionalnym w Kielcach.

Kwalifikacje kandydatów:

1) **specjalista ds. szkoleń** — przygotowuje, rrealizuje i ocenia programy szkoleniowe dla pracowników ROUS oraz członków i pracowników spółdzielni. Wymagane: dyplom studiów wyższych (pedagogika dorosłych, ekonomia, rolnictwo lub inne), 3-letnia praktyka w dziedzinie oświaty dorosłych, zagadnień wsi i spółdzielczości. Pożądana znajomość języka zachodniego.

2) **kierownik sekcji rozwoju** — odpowiada za działalność terenową ROUS organizując pracę doradców rozwoju spółdzielczości i pomaga w określaniu rozwiązań lokalnych problemów.

Kandydat powinien mieć ukończone studia rolnicze, ekonomiczne, zarządzania lub inne, co najmniej 10 lat praktyki na odpowiedzialnych stanowiskach, znajomość pracy przedsiębiorstw, w tym spółdzielczości oraz problemy wiejskiej, umiejętności organizacyjne, łatwość kontaktów. Pożądana znajomość języka zachodniego i pracy z komputerem.

Zainteresowanych prosimy o przesłanie: odrębnego podania, życiorysu, kopii dyplomów i ew. innych dokumentów w kopercie adresowanej:

Dyrektor FSW, ul. Jasna 1, pok. 208, 00-013 Warszawa;

— w terminie do 31 grudnia b.r.,

rozмовny kwalifikacyjne odbędą się 7.01.1992 r.

w Urzędzie Wojewódzkim w Kielcach, budynek B, s. 14, od godz. 10.

Dodatkowe informacje można uzyskać w Warszawie tel. 27-13-26. 104915/g

OGŁOSZENIA DROBNE

SPRZEDAŻ

GLAZURA, lerkato - hiszpańska. Hurt-detaile, Kielce, Warszawa 44, pokój 505 tel. 410-41 i 290, 103548/49

SIATKA ogrodzeniowa, Kielce, 32-38-20, 105017/g

SPRZEDAŻ tonię karpia, Kielce 428-82, 105399/g

SPRZEDAŻ "Jaka 1250" - silnik "polonez" (1988), Kielce, 32-48-45, 105008/g

SPRZEDAŻ cięglin "C-360", silnik, skrzynię biegów, łyżki most do "Alara-200", Świdnica 11 k Bolesław, 105019/g

SPRZEDAŻ "Juka" (1981) skrzynię w Kielce Aleksandra 64, 105016/g

SPRZEDAŻ "stara 28" (1984), kabina, rama, silnik "stara 28" po remoncie, "Volksvagen passat" (1980), benzyna 1300, Orlowicz, ZIM 9/36 tel. 7943/0

SPRZEDAŻ działka budowlana, uzbudowaną przy ul. Nowości Skrzyżko-Kamienia, tel. 512-215, 530-21, 20093/sk

SPRZEDAŻ komputer "atari", Kielce, 61-69-34, 104767/g

SPRZEDAŻ "dacia" z kompletem blach, Biadacz, Goniów, ul. Krasnowieckich 22, tel. 521-58, 104801/g

OKAZYJNE sprzedam zachodni zestaw wypróbowany skrzyni, Kielce, 316-364, 104846/g

SPRZEDAŻ cięglin "6-231" Janów 42, gm. Piękoszów, 104816/g

OKAZAJ! Siatka ogrodzeniowa 11,900 - skrzyni, Radom, Limanowa 24, "Wespa", 289-81, 536-82, 7632/r

SPRZEDAŻ kable "jankin", Kielce, 31-49-30, 103892/g

DOM w starej srocinie 8 km od Kielca sprzedam lub zamienię na segment w Kielcach, 31-34-07, 104716/g

SPRZEDAŻ futro norki i lisa, Kielce, 553-85, 104704/g

DALMATYŃCZYKI po doskonałych rodzicach - sprzedam, Kielce, 407-42, 104767/g

SPRZEDAŻ szczeniaki jankin, glasto-wolca, brązowe, koprowe/określi 15/10, 104518/g

SPRZEDAŻ suknie ślubne, garnitur, szlari 130 XL Kielce, 66-28-12, 105036/g

"PASSAT A-COMBI" - silnik 1866 sprzedam, Kielce, 466-91, 104980/g

SPRZEDAŻ warsztat do wytworzenia galanterii w drewnie i technologii. Wiadomość po godz. 17, Kielce, 31-07-08, 105072/g

SPRZEDAŻ urządzenie do pop corn wraz z normą zakładową oraz noż do tkaniny, 32-35-86, 105055/g

OBRAZ po konserwacji i tematyce reżyserskiej. Ma około 1000 rycin, Kielce, tel. 452-00. Cena ok. 7 mln, 21, 105053/g

SPRZEDAŻ stano duża wieża (szafca), Kielce, 558-10, 105068/g

"Juka blazaska A-06" (1977), karoseria (1987) stan dobry, przyczepę bagażową wielozadaniową, nowy kieszonkowy motor 24 z gwarancją, Radom, tel. 31-05-07, 105072/r

SPRZEDAŻ "volksvagen golfi 190" (1977) lub zamienię na "1250", "1250" Radom, tel. 250-75, 7753/r

SPRZEDAŻ koparko-spycharkę "Bielorus" (1980), "stara" z lewajdem (1980), Radom, Hienka 34, 7711/r

SPRZEDAŻ części do "renaulta" różnych typów. Radom, 218-46 (wieczorem), 7712/r

"RITMO D" sprzedam tani, Radom, 218-74, 7715/r

"FSO 1500" (1984) tani, Radom, Warszawa 134, 7714/r

SPRZEDAŻ "volksvagen 131 35" benzyna, 1980 z rezerwowym silnikiem, tel. 25-68 (wieczorem), 1041/SI

Wojska Polskiego 44, tel. 27-65, 183/9

PIŁNE sprzedam "polonez" (91), gwarancja, Dalestecz, tel. 136, 105140/g

SPRZEDAŻ "1260" i "1988" stan b. dobry, Ostrowiec, tel. 527-25, 103130/O

SPRZEDAŻ komputer Thomson kolozy monitor, magnetofon, drukarka oprogramowanie w j. francuskim, 3 min, 105166/g

SPRZEDAŻ "polonez" 2000 cm (91), "volvo F88", zestaw komputerowy 22 toni, Kielce, 527-18, 105136/g

SPRZEDAŻ maszyn przeciw kuszycy, Kielce, 488-55, 105109/g

SPRZEDAŻ kamery "agat" 8 mm, silnik, 1260", Kielce, 31-82-82, 105145/g

SIATKA "Rabitz" sprzedam i sprzedam, Kielce, 558-75, rano - wieczorem, 105181/g

KOMPLETNA karoseria "opelgato 305" sprzedam, Kielce, 284-62, 105184/g

SPRZEDAŻ garaż os. Czarnów Stolarz okleja i drzewo domem oraz sucho 1,65 (87 r.) benzyna, Kielce, 32-21-81, 105189/g

SPRZEDAŻ blokaj "jugo" i lokalizacji w centrum Kielca, 31-49-30, 105150/g

SPRZEDAŻ wyposażenie zakładu gastronomicznego w centrum Kielca, 31-49-30, 105149/g

ANITYO - komplet mebli sprzedam, Kielce, 32-49-03, 105196/g

SPRZEDAŻ nową suknię ślubną, Kielce, 32-21-81, 105159/g

"Juka 1260" (1986r.), cena 1,8 zł, "Flaksta" - kam., Topolowa 2, 105022/g

SPRZEDAŻ dom 250 m, dwie salki na działce 0,8 ha w centrum Kielca za 550 mln. Tel. informacyjny, 105107/g

SPRZEDAŻ coker spalania rosozow odmiotygowo, Kielce, 31-47-63, 105239/g

AGREGAT prądowy 30 kW, stan idealny, Radom, tel. 17-06-06, 105244/g

SPRZEDAŻ "polonez" (1990), Dalestecz, Sienkiewicza 40, 105237/g

SPRZEDAŻ tani "skoda 1050" (83/84), Podkaszowska 56/1, 105175/g

SPRZEDAŻ jankin 105L (84), Kielce, 66-01-02, 105238/g

"MINI Schrott" - używane części do samoch. marek: bialy, szary, silnik, K. Radomski itp. Kielce, ul. Modry 23, tel. 544-58, 105239/g

SPRZEDAŻ tanio 1980T (83), Kielce, 25-542, 105289/g

SPRZEDAŻ suche deski podłogowe, Kielce, 280-81, 105289/g

"LAZ DOR 65" plus przykryte 16, 12 i 1, "Juch 10 TD 84", Busko, tel. 70-50, 105265/g

SPRZEDAŻ regał młodzieżowy, narnik, Jrena", Kielce, 573-48, 105581/g

SPRZEDAŻ uzbrojona działka w Busku, blisko Zdroju, powierzchnia 1318 m, przewidziana pod prywatne budownictwo, informacja prof. Kalfas, Warszawa, Huta 57 m 7/1 tel. 21-89-38 wieczorem, 105192/g

SPRZEDAŻ działka budowlana w Kielcach, Kielce, Krasickiego 24, 105216/g

"JADE 1500" (77) sprzedam, Ostrowiec, 523-31, 103130/O

"OPLA-OMEGA" 2,3 D (biopłat 68), granatowy metal - sprzedam, Bieliny, Huta 57 m 7/1 tel. 21-89-38 wieczorem, 105192/g

SPRZEDAŻ przenośny elektroniczny diagraf i profesjonalny mikroskop, Kielce, 32-36-56 po 19, 105119/g

SPRZEDAŻ silnik "Jeyland" do "roburt", nowo, gwarancja, Kielce, 440-41, 105120/g

SPRZEDAŻ LT-331 1987/8, Kielce, 66-27-33, 105117/g

SPRZEDAŻ waży uchylny, Starochwila, 89-94, 10393/SI

14 SPRZEDAŻ dom, Busko, tel. 38-184/8

SPRZEDAŻ silnik wysokoprężny "perkins" D2500K, koparko-spycharkę 45" hydrauliczną, "robura diesel", Busko, 16-75 po 16, 105100/g

"WARTBURG combi" 1300, 1199, Chmielnik, tel. 54-47-56, 182/8

SPRZEDAŻ tani kombi "pizon", cięglin "C-360" oraz pluj dwukolorowy Bogdan Tomczyk, Konarszewska 113, 32-210 Kielce Wielki, woj. kieleckie 322/2

SPRZEDAŻ pinie komplet maszyn do wyrobu kaski jeczejnemi. Jędrzejów, 629-74, 323/3

SPRZEDAŻ działki budowlane - woda, gaz, Korksie, tel. 28-04 105121/g

SPRZEDAŻ przyczepę campingową, Kielce, 424-60 po 16, 105167/g

SPRZEDAŻ "forda escorta" (86 r.), Kielce, 25-513, 105161/g

"JATA 126p" (87) sprzedam, Kielce, 32-29-68, 105177/g

SPRZEDAŻ "C-330", "T-25A", "C-360", Krzyżanek, Świdnica 11 k Bolesław, 105179/g

SPRZEDAŻ owczarki kaukaskie, rowdowocze, Kielce, 66-38-92, 105201/g

"POLONEZ" (1987) maly przelaz sprzedam, Kielce, 66-32-95, 105309/g

ZAMARZAKI, poliska 40 i 1, zamarażarkę 400 i na gazowej, sprzedam, Mail Market, Kielce, Jagiellońska 36, 105311/g

SPRZEDAŻ desk winiarskich, frakcyjne nowe, komplet 4 min, Kielce, 27-514 po 16, 105166/g

SPRZEDAŻ "jata 126p" FI 130, Prusniewo 56 k. Wąsłowa, 106190/O

KOSMETYKI - hurtowo, Kielce, 228-44, 101834/g

SPRZEDAŻ "polonez" (1987) maly przelaz sprzedam, Kielce, 66-32-95, 105309/g

PAWILON handlowy lub powierzchni 100 m w centrum Kielca (najchętniej ul. Sienkiewicza) kupię, Oferty 105033/SI

DO wynajęcia domek bez wygód, Kielce, 31-02-96, 105246/g

POWIERZCHNIA magazynowa 200 m kw., telefon, nabyla dyktando do zagospodarowania na zasadzie udziałowej lub do odprzedaży dla importera lub producenta krajowego, Kielce, 31-10-77, 105293/g

BEZDZIETNE małżeństwo poszukuje M-2, M-3, Kielce, 31-24-74, 105215/g

GARAŻ przy Busku - sprzedam, Kielce, 31-69-33, 105219/g

ZAMIEŃNIEM własnościowo M-3 na mieszkanie, Kielce, 31-69-33, 105219/g

DO wynajęcia lokal na hurtownie 400 m Kielca, Połostwicka 208 105271/g

"WYGODA" - Agencja Podręczna mieszkaniowa, działki, domy, pełna obsługa, Warszawa, Kielce, 61-09-33, 105258/g

WYŚRZESZ konforem M-5 (75 m 4 pok. 105272, 11-17), 105272/g

ZAMIEŃNIEM własnościowo 59 m kw. i piętro (Borki) na M-1 Michalów ul. X-wie, Radom, 451-419, 7722/r

INTERLUDEM - WYNAJEM, KUPNO, SPRZEDAŻ, Kielce, Głogowskiego 2, 105272, 11-17, 105272/g

POSZUKUJEM pomieszczeń magazynowych o pow. ok. 120 m kw. w Orlowcu, B. Konikach, Skrzyżko-Kam., Busku Zdroju i innych miastach. Możliwość zastrzeżenia właściciela. Informacje Kielce, tel. 66-29-42, 104969/g

RÓŻNE

WIDEOFILMOWANIE, Animacja, Kielce, 66-43-77, 100805/g

PRZYNAJĘCIE PRACY POSIADAJĄCĄ "JUKA", Kielce, 16-75 po 16, 105100/g

HOLANDA - Bus wyjazd 27-28 grudnia, Kielce, 66-11-48, 105178/g

UCZNIOWIE wspólnika do otwarcia klubu chodzącej hurtowni w Kielcach we poszukujemy, Oferty 105169, SI, Kielce, 105169/g

MLODY czlowiek z Radomia Chcesz stworzyć do Kieszonkowego? Rozsądnie! płatkowa praca, Radom, 31-46-01, 7706/r

KIELECKIE Centrum Marketingu zatrudni asystentów z ternu Kielca, Oferty: KCM27-200 Starochwila, ul. Krzesza 27, 15 (D.H. MERKURY) - listem ekspresowym, 1043/SI

POTRZEBNA opiekunka do dziecka, Kielce, ul. Galtczyńskiego 5/14, tel. 32-41-38, 105222/g

SKUPNE słubne krajowe, zagraniczne, Wypoczynki, Kielce, Buska 17, 102025/g

SKLEP "Puszta" poleca odzież damską w różnych rozmiarach oraz stroje ciążowe, Kielce, Buska 17, 102025/g

WZGLĘDNIEMO zamoty, wysoka kultura osobista, pozna w celu matrymonialnym samodzielną panią ok. 40 lat (niepalcą). Pozostawia telefonik mi widzianą, Oferty 104919, SI, Kielce, 104919/g

KOBIECE zatrudnie w ogrodnictwie, 91-162 Łódź, ul. Beskidzka 41, 3119/k

WIDEOFILMOWANIE, profesjonalne, "VIDEO-RECORD", Kielce, 441-41, 102749/g

NAPRAWA, przesłanie telewizorów, Kielce, 493-44, 102488/g

DOMOFONY, Kielce, 664-00, 103080/g

AUTOCHOWANIE, całonocowe, Radom, 514-63, 7512/r

DO blubu akuszykownym białym samochodem zawiozę, Kielce, 31-02-96, 105246/g

NAPRAWA telewizorów, Kielce, 525-36, 103083/g

TELEWIZORY - przesłanie - piloty, telewizorów, naprawa - gwarancja, Kielce, 525-36, 103181/g

ZALIZJE aluminiowe - 100,000/m, kolorowe - 145,000/m, przezwłanowanie - 1,600,000/m Skrzyżko, 514-528, 514-527 po 16, 103145/g

GINEKOLOG z Krzyżaków Kiełkowskiej. Bezpłatne zabiegi w narkozie. Leczenie niepłodności, sztuczne zapłodnienie. Ciepłota, 19 - 20, Hainów k. Warszawy, Janka Pawła 157, kierunek: Kiełkowskiej, Dojazd Dworzec Środkowy, 3351/k

WESŁA, zabawy, Zespół muzyczny "PERLA", Kielce, 61-09-33, 105258/g

WIDEOFILMOWANIE - nallanie, Kielce, 31-49-97, 104608/g

WIDEOFILMOWANIE - Kielce, 66-30-30, 104814/g

ZALIZJE - montaż, naprawa, Kielce, 513-83, 104444/g

WIDEOFILMOWANIE - Kielce, 31-01-86, 104734/g

NAPRAWA telewizorów, Kielce, 32-34-44, 104770/g

ZALIZJE - montaż, naprawa, Kielce, 513-83, 104444/g

WIDEOFILMOWANIE, Kielce, 32-22-45, 103250/g

WIDEOFILMOWANIE, Kielce, 32-22-45, 103250/g

ZALIZJE, Kielce, 571-79, 103999/g

BEST-dostawcze drzwi, Kielce, 22-706, 101368/g

"JADES" dodatkowe drzwi - również stalowe, Kielce, 31-29-83, 103450/g

ZAMIEŃNIEM, 126p" (1991) na "Jadę", inny, Kielce, 32-28-06, 105295/g

POSZUKUJĘ pracy Posiadam "Juka", Kielce, 16-75 po 16, 105100/g

HOLANDA - Bus wyjazd 27-28 grudnia, Kielce, 66-11-48, 105178/g

UCZNIOWIE wspólnika do otwarcia klubu chodzącej hurtowni w Kielcach we poszukujemy, Oferty 105169, SI, Kielce, 105169/g

MLODY czlowiek z Radomia Chcesz stworzyć do Kieszonkowego? Rozsądnie! płatkowa praca, Radom, 31-46-01, 7706/r

KIELECKIE Centrum Marketingu zatrudni asystentów z ternu Kielca, Oferty: KCM27-200 Starochwila, ul. Krzesza 27, 15 (D.H. MERKURY) - listem ekspresowym, 1043/SI

POTRZEBNA opiekunka do dziecka, Kielce, ul. Galtczyńskiego 5/14, tel. 32-41-38, 105222/g

SKUPNE słubne krajowe, zagraniczne, Wypoczynki, Kielce, Buska 17, 102025/g

SKLEP "Puszta" poleca odzież damską w różnych rozmiarach oraz stroje ciążowe, Kielce, Buska 17, 102025/g

WZGLĘDNIEMO zamoty, wysoka kultura osobista, pozna w celu matrymonialnym samodzielną panią ok. 40 lat (niepalcą). Pozostawia telefonik mi widzianą, Oferty 104919, SI, Kielce, 104919/g

KOBIECE zatrudnie w ogrodnictwie, 91-162 Łódź, ul. Beskidzka 41, 3119/k

WIDEOFILMOWANIE, profesjonalne, "VIDEO-RECORD", Kielce, 441-41, 102749/g

NAPRAWA, przesłanie telewizorów, Kielce, 493-44, 102488/g

DOMOFONY, Kielce, 664-00, 103080/g

AUTOCHOWANIE, całonocowe, Radom, 514-63, 7512/r

DO blubu akuszykownym białym samochodem zawiozę, Kielce, 31-02-96, 105246/g

NAPRAWA telewizorów, Kielce, 525-36, 103083/g

TELEWIZORY - przesłanie - piloty, telewizorów, naprawa - gwarancja, Kielce, 525-36, 103181/g

ZALIZJE aluminiowe - 100,000/m, kolorowe - 145,000/m, przezwłanowanie - 1,600,000/m Skrzyżko, 514-528, 514-527 po 16, 103145/g

GINEKOLOG z Krzyżaków Kiełkowskiej. Bezpłatne zabiegi w narkozie. Leczenie niepłodności, sztuczne zapłodnienie. Ciepłota, 19 - 20, Hainów k. Warszawy, Janka Pawła 157, kierunek: Kiełkowskiej, Dojazd Dworzec Środkowy, 3351/k

WESŁA, zabawy, Zespół muzyczny "PERLA", Kielce, 61-09-33, 105258/g

WIDEOFILMOWANIE - nallanie, Kielce, 31-49-97, 104608/g

WIDEOFILMOWANIE - Kielce, 66-30-30, 104814/g

ZALIZJE - montaż, naprawa, Kielce, 513-83, 104444/g

WIDEOFILMOWANIE - Kielce, 31-01-86, 104734/g

Szczęść na rybnikowską

Pieć nadgorliwych

KRZYSZTOF ŻMUDZIN

Zawsze był w Polsce ktoś, kto dyktował poglądy i ktoś, kto skupiał te poglądy przyjmował jako własne. W przypadku PZPR poglądowy dyktant nie grzeszył owianiem w bawełnę: wydawał broszury i broszury obowiązywały. Partijni kacykoni byli przekątnikami dyktatu. Durni, tęp, łączyli z sobą albo bez wykształcenia w ogóle, ujeżdżali jak chcieli tłumek złożony z magistrów-inżynierów, ci zaś bili brawo, deklarowali poparcie, choć po kciach potrafiło to i owo szeptem. Potrafiło na taką dyktant i takie ujeżdżanie jest charakterystyczne dla społeczeństwa organizowanego według z góry upatrzonego modelu, gdzie mamy do czynienia z Władzą Autorytetem (albo jednym i drugim naraz), którym uprawnienia konstytucyjne (nawet jeśli jest to Konstytucja PRL) nie wystarczają; konieczny jest natomiast rząd dusz. W Polsce, od lat, walka o rząd toczyła się pomiędzy partią zbliżoną do komunizmu a Kościołem katolickim. Wygrał Kościół o jego zwycięstwo miało i ma nie być jakieś znaczenie dla zachowań indywidualnych i stadnych ludzi, których kariera i dobre samopoczucie zależy od faszki przeżywania autorytetu. Inaczej – ani rusz!

Kilka dni temu, na ośmym krajowym zjeździe w Białku-Białej, lekarze przyjęli nowy kodeks etyczny, w którym praktycznie zapisano zakaz aborcji. Tym samym lekarze uprzedzili Sejm, gdyż Sejm na temat aborcji nie zdążył się jeszcze wypowiedzieć. Niby nic – bo dalszy Łopuszański i Jurek mogą, a lekarz jeden z drugim nie – gdyż nie fakt, że przed rokiem znikoma większość medyków była za utrzymaniem dotychczas obowiązującej (tzw. stali-nowskiej) ustawy dopuszczającej przerwanię ciąży, a dużo mniejszy procent – przeciw. Skąd owo etyczne przewortowanie? (sprężyjmy wszak, że nie wszystkich lekarzy to dotyczy). Ano – z namysłu i nadgorliwości. Być przeciwko Kościółowi lub zwlekać z wiezieniem jego nauki w życie, to dla lekarza – celowicie wyjątkowo o prestiż i frekwencję w prywatnej poczekalni – nieszczyśne. Lekarze powiedzieli „A”, kto powie „B” i resztę alfabety? W jednym z radomskich dzienników (młodym i nie stroniącym od parafii i ukazał się pełen obrażenia komentarz wymierzony w organizatorów konkursów piękności. „W momencie, kiedy cały kraj płaci wysoką cenę przetrwania (...) paradoksem wydają się ogłaszanie (...) coraz: to nowe konkursy piękności. Zdziwienie i niesmak wywołała wiadomość, że uczniowie szkół podstawowych (np. SP nr 28 w Radomiu) też chcą mieć swoją miss”

Strasznie i wnikosze z tego: zakazać śpiewu, muzyki w rty, festiwalu, kołysanek, pokazów mody, aśmicków, kawałów, zaprzętać czarne barwy, ogłosić advent, zaś do rządu powołać same dewotki. A nuż wyblągają cud?

Wolne żarty

Dawno nie mieliśmy nowego premiera. Jak wtedy, marzenia o stabilnym rządzie są powszechne.

Twardzie, że niesławnie... Społeczeństwo jest nieusławomne, tęp i egolistyczne dlatego tak tęskni za rządami trwałymi, sprawującymi władzę jeden, dwa, a nawet trzy tygodnie... Na szczyście przez głupotę elektoratu, mądrych przywódców partyjnych, którzy stojąc na straży narodowych interesów państwowych skutecznie walczą o przyspieszenie kariery politycznej. Są duże szanse, że już wkrótce Sejm będzie ćwiczył na jednej sesji i powołanie, i odwoływanie premiera! Popieram gorąco tę wizję łasmowej demokracji. Uważam skromnie, że pełnienie misji przerywy w obradach parlamentu to wystarczająco szmat czasu, żeby kandydat na Cyrankiewicza wysławił między bułetem i lodu prezydenta i dostał odłożony razem z cymbielami i dostalibyśmy się do wykładu skłanka herbata i bułką z sałatką powinno być wystarczającym sukcesem i powodem do dumy. Nasi bracia (znawcy) zza Buga wypredził nas o parę tygodni, a my z dziełnie i powinnością się wywodzić, że aborot musiałby ich malpować, zamiast dystansować i przewodzić, żeby oni teraz przeżyłali podziwiać i składać hołd w na-

szym mauzoleum przełomu. Jak wtedy, demokracja i pluralizm w imperium E. Wedel, dawniej ZSRR, są oszałamiające i przyprawiają o szczerą zawiść! Napisałem tak z czystą „E. Wedel” bo przecież cholera wie, jak ten obszar się teraz nazywa. Jest to szersza szansa dla jednego geografu, który luksem może odkryć nowy kontynent. W każdym razie jest jasnym, że w tej sytuacji w której nie wiadomo z kim my

właściwie graniczymy od wschodu, czy to jest jedno państwo, czy kilka, czy też może półgłog atomowy... Jest też ewentualność, że Polska na odcinku wschodnim, gdzieś w okolicy Przemyśla, graniczy od z Polski. Co by nie powiedziez, dzieci z geografii mają przechrzanie jak beller się użę – utrupi na Obem i Janiesiem nawet przymusa po zwycięstwie w olimpiadzie atlasowej.

Najważniejsze jednak, że tam w tym E. Wedlu osiągnięto nie-

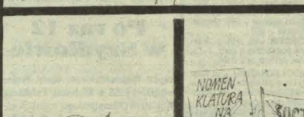
KRONICZKA aktualności 156

REDAKUCJE Z. JUNKA

CHYBA PAN EGZODI SIĘ ZE ANNA, ZE TERAZ NIE WSTYD. MÓWIO O PIEKŁACH

WYKŁADA NĄTO, ŻE DZIEDZICIE SPECJALNIE TRUDNI NIEBAWIEM BĘDĄ NAROBOWATE

CHOLEKRY KAPITALIZM, COŚ MI SIĘ DOKŁĄ, ŻE DZIEDZICIE TRZEBIA ZABRAĆ SIĘ DO ROBÓT

E. Wedel d. ZSRR

LESZEK KUMAŃSKI

carstwa świata szukać tamtego rzędu... Wsiaki jak siłwka w kompiłi. Razem z guzikiem atomowym. Z wizyty przedzie więc guzy, bo chłopotki pochowali te bomby atomowe pod rubaszkami jak kradzione śliwki, rozbiegli się po całym E. Wedlu i czekają na laspe szę. W Moskwie już rzadzi kto chce, jeszcze z pół roku i władzę chapnie Moczuł Samozwiecie...

Przykąt też nieznane) dziś jeszcze (Ukrainy na wschód od Buga powinien być godny naślada-

dnictwa. Kultura tamtejszych plemion, preferująca tolerancję i bigamie polityczną jest godna propagowania i kłopotowania. Taki Gorbaczow, weźmy, jest urzędującym prezydentem nie istniejącego państwa, którego stolica mieści się w państwie oświeconym... Jednocześnie tenże Gorbaczow jest gorącym zwolennikiem utworzenia państwa, które wchodzi w skład jego państwa, mającego zresztą nową stolicę państwa w dacz państwa Gorbaczow Władze, że za zaburzenie ziemie musiałby mieć tysiące lat humanizmu i humanitaryzmu

z sobą. Istnieje archeologiczne przypuszczenie, że państwo Gorbaczowa wywodzi się w prostej linii ze złotego wieku kultury hellenisko-archańskiejskiej... Jest zatem pilna konieczność popłynięcia Polski właściwym nurtem cywilizacji. Politycy nasi, zamiast kłócić się, czy rząd będzie miał szanse jako pierwszy skompromitować się w najbliższych miesiącach, powinni wybrać złoty środek: powołać ten rząd, ile jest partii i wszystkie powinny rządzić naraz! Rząd

z sobą. Istnieje archeologiczne przypuszczenie, że państwo Gorbaczowa wywodzi się w prostej linii ze złotego wieku kultury hellenisko-archańskiejskiej... Jest zatem pilna konieczność popłynięcia Polski właściwym nurtem cywilizacji. Politycy nasi, zamiast kłócić się, czy rząd będzie miał szanse jako pierwszy skompromitować się w najbliższych miesiącach, powinni wybrać złoty środek: powołać ten rząd, ile jest partii i wszystkie powinny rządzić naraz! Rząd

Bieleckiego obniżałby cła, żeby dogodził importerom, a rząd Pawlaka rabulby cła zaporował Premier Kwasiński podwyższył emeryturę o 100 proc., a Korwin-Mikke zabierze się w chole-ri! Olszewski utnie lub komunizm, zresztą przy pomocy postkomuchów z PSU, a święty Marzowiecki – przysięży... Kuroń będzie trzymał igłę, a Michnik nawlekał dratwę! Będziemy też mogli wreszcie prowadzić bezbłądną politykę graniczną. Jak minister stanu Zaleski w stanie nie-poczytalności politycznej zależeć będzie jakiejś głupoty za oceanem, to zawsze jakiś Skubi go wyprostuje. Mając parę resortów spraw granicznych, obstawimy się na wszystkich stronach! Przykładowo, jeden rząd uznaje Ukrainę trzy sekundy po porodzie, a drugi dopiero po bierzowaniu... Albo w takiej wojnie o Falklandy: jeden nasz rząd powołał W. Brytanii, drugi Argentynie. W efekcie w każdej wojnie byłobyśmy na stronie zwycięskiej.

To samo w sprawach konfliktów wewnętrznych: jeden rząd wyrzuca ludzi na bruk, drugi przynajmniej na powrót, trzeci obniża kurs dolara, czwarty podwyższa o dwie dychy! Powiecie: przeleć z tego zrobi się burdel! A co – teraz go nie ma? A tak to przynajmniej wszyscy wreszcie będą usatysfakcjonowani... Bez kitu!